ĽUPČASOPIS

Noviny obce Partizánska Ľupča 2 / 2021 Ročník 27.

BUDOVA NA IHRISKU UŽ OTVORENÁ

strana 5

SIMONA SLIACKA V KONTAKTE S MINULOSŤOU

strana 21

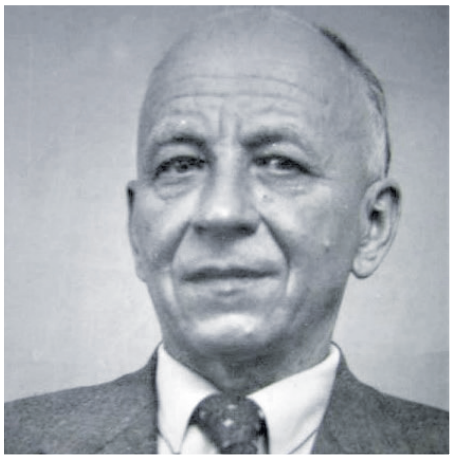

SPOMÍNAME NA VLADIMÍRA MAJERČIAKA

strana 24

Titulok letného čísla Ľupčasopisu hlásal „Na ľupčianske námestie sa vracia život“. A v tej chvíli to vďakabohu bola pravda. Letné mesiace priniesli pomerne normálny život – nielen osobne, ale aj v obci. S príjemnosťami, zážitkami, cestami za poznaním, zaujímavými akciami a stretnutiami.
Hoci to vyzeralo nádejne, na jeseň sa znovu všetko skomplikovalo. Dnes sme v situácii, ktorú sme už zažili. Opakuje sa, a tak je to ešte únavnejšie.

To neznie veľmi optimisticky. Ale my sa nedáme. Chceli sme tým len povedať, že aj spravodajstvo tohto vianočného čísla Ľupčasopisu je sústredené predovšetkým na letné a prvé jesenné mesiace.
Od Dušičiek až po predvianočný čas nebolo možné sa vo väčšom stretať. Skúsme to vnímať ako výhodu – je to čas vhodný na osobné sústredenie sa na všetko podstatné. Okrem toho tí ozaj najbližší zostávajú pri nás nezávisle na semaforoch a „zamknutiach“ života.
Rok 2021 je rokom viacerých výročí, a tak je v tomto vydaní Ľupčasopisu výnimočne bohatá rubrika Spomíname.
Okrem osobností z dávnejšej histórie sme sa tento rok navždy rozlúčili s niekým, kto je priamo spojený s našimi obecnými novinami. Anna Jacková roky pripravovala Nové slovo Partizánskej Ľupče. Na jej prácu sme mohli nadviazať aj súčasnou podobou novín. Aj za to jej patrí naša vďaka a úctivá spomienka.
Ďalšie osobnosti, na ktoré si spomíname, odišli z nášho sveta už dávnejšie (Vladimír Majerčiak, Ján Zemiar, Jozef Nedobrý). Spomienkou na ich životy a dielo ukazujeme, že my všetci sme súčasťou bohatej tradície a krásnych životných príbehov.
Vianočné číslo Ľupčasopisu je bohaté aj na ročné rekapitulácie organizácií a zariadení, ktoré v Ľupči úspešne pôsobia. Svoje výsledky hodnotia a čitateľom Ľupčasopisu predstavujú divadelníci, Karita, hasiči, futbalisti a premiérovo sa predstavujú stolní tenisti.

Bez ohľadu na všetky komplikácie buďme vďační aj za rok 2021. Zisťujeme, že aj napriek prehrám môžeme získavať a stávať sa zrelšími. Znovu sa vraciame s rubrikou Ľupčianske sny. Plánovaný projekt, pri ktorom budú múdre hlavy spolu s nami uvažovať nad budúcnosť Ľupče, už smeruje do roku 2022. Veríme, že aj vám všetkým sa podarí uskutočniť vlastné – malé i veľké – projekty.

Za redakčnú radu

Ľubomír Jaško

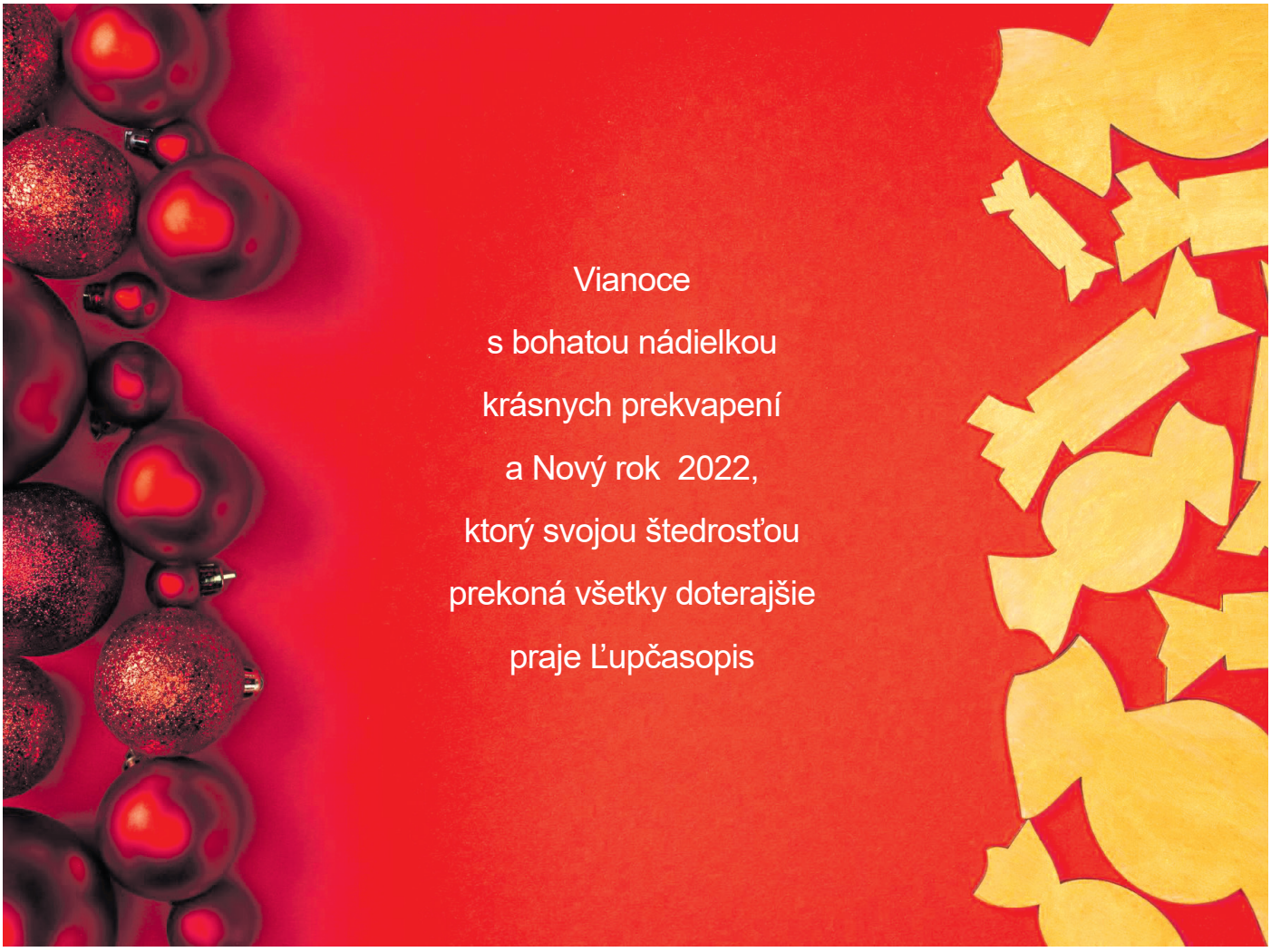

NEVIDITEĽNÝMI KROKMI K VIDITEĽNÝM ZMENÁM

Vážení spoluobčania, rok 2021 bol až na pár letných mesiacov z hľadiska celkového fungovania spoločnosti a teda aj samospráv nie práve najľahší rok. Od jeho začiatku obmedzený pohyb ľudí, zákaz zhromažďovania sa po väčšinu roka, karantény zamestnancov úradov, lehoty na vybavovanie žiadostí boli len zbožné prianie, práca z domu… Aj náš úrad sme mali dvakrát pre covid zatvorený.

Pracujeme na projektoch

Milí spoluobčania, máme za sebou a pravdepodobne aj pred sebou neľahké obdobie. Aj mňa mrzí, že sa spomalil a ešte sa na určitý čas spomalí život v obci, ale musíme to rešpektovať. Stále netušíme, ako sa bude situácia (nielen na Slovensku) vyvíjať.

Verím, že náš život sa čoskoro vráti do pôvodných koľají. A budeme sa môcť s radosťou stretávať na rôznych podujatiach. Napriek spomenutým komplikáciám, ktoré sme nemohli a ani nevieme ovplyvniť, sme urobili všetko, aby sa rozvoj v našej obci nezastavil, ale napredoval.

Nepretržite pracujeme na stanovených prioritách. Na vybavovaní povolení, rozhodnutí a všetkých administratívnych náležitostí k projektu nájomných bytových domov stále intenzívne makáme, aby sme v roku 2022 začali s výstavbou. Takisto pracujeme na projekte a vybavení povolení pre stavbu telocvične v areáli základnej školy.

Pri škole na chvíľku zostanem. Spracovali sme, získali stavebné povolenie a podali projekt na zvýšenie kapacity materskej školy. Tam nás totiž trápia priestorové aj organizačné obmedzenia. Zásadná rekonštrukcia priestorov materskej školy prebehne v letných mesiacoch nasledujúceho roku. Chystáme sa vybudovať aj šatne pre žiakov a polytechnickú učebňu, ktorá škole chýba.

Zapojili sme sa do výzvy environmentálneho fondu a spracovali projekt na technické vybavenie pre lepšie zabezpečenie nakladania s odpadmi. Tu sme požiadali o dotáciu na kúpu traktora s príslušenstvom v hodnote 80.000,- eur. V súčasnosti pracujeme na opätovnom podaní žiadosti na vybudovanie zberného dvora.

Nezabúdame ani na projekt kanalizácie. Nachystané je všetko potrebné, čakáme len na vyhlásenie výzvy na dotácie zo strany štátu.

Most, cintorín a iné

Vypracovávame aj projekt na obnovu mostného prepojenia na mieste Beniačovho mosta, ktorý musel byť zo statico-konštrukčných dôvodov sanovaný.

Ďalšia kapitola, ktorej sa venujeme, je projekt revitalizácie cintorína. Okrem vybudovania chodníkov a osvetlenia vnímame súčasné trendy, a tak pracujeme na vybudovaní urnového hája či kolumbária.

Vianoce s láskou a životnou iskrou

Vážení spoluobčania, „rok sa s rokom zišiel“. Opäť nás posunul pred prah najkrajšieho obdobia roka - Vianoc. Je to známy pocit a jasná predstava krásnych chvíľ strávených v kruhu rodiny. Veď byť obklopený svojimi blízkymi v čase Vianoc je krásny dar, ktorý si želáme všetci. Čas Vianoc nás vracia do minulosti a krásnych rokov mladosti, a to nás napĺňa šťastím, láskou a pokojom. Veď počas celého roka plného každodenných starostí je pocit bezpečia, pokoja a lásky zaslúženým darom pre každého. Vytvorme si počas blížiacich sa Vianoc krásnu atmosféru v našich domovoch a rodinách. Zachovajme si úctu k sviatkom pokoja a porozumenia.

Želám Vám v mene svojom i v mene obecného zastupiteľstva a všetkých pracovníkov obce radostné a pokojné prežitie Vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších. Veľa zdravia, pretože to je v živote človeka najdôležitejšie, veľa lásky, životnej iskry, vnútornej sily i radosti z malých a či veľkých vecí.

Tým najmenším želám, aby si pod vianočným stromčekom našli vysnívaný darček, aby svojou radosťou a rozžiarenými očami obdarovali svojich najbližších.

Balážik Ladislav

SPOMIENKA NA POVSTANIE

29. augusta .2021 sa v našej obci uskutočnila spomienková slávnosť pri príležitosti 77. výročia SNP.

Ďakujeme žiakom ZŠ za pekný program, v ktorom nám priblížili priebeh povstania v Partizánskej Ľupči, členom DHZ Partizánska Ľupča, členom Zväzu protifašistických bojovníkov a zamestnancom obce za prípravu podujatia. A ďakujeme všetkým, ktorí si prišli uctiť pamiatku bojovníkov za našu slobodu.

Odvaha účastníkov SNP nám nastavuje zrkadlo

Pri spomienke na Povstanie zazneli aj tieto myšlienky: „Slovenské národné povstanie je pre mňa odjakživa spájané s hrdinstvom. V auguste 1944 povstalci vedeli, že žijú v dobe, keď ľudský život akoby stratil svoju cenu, keď ľudia umierali nielen na fronte, ale trpeli aj v zázemí. Každý odpor voči vtedajšiemu režimu sa trestal smrťou alebo väzením. Za každý odvážny čin mohli zaplatiť najvyššiu cenu - nielen oni, ale aj ich blízki. Napriek riziku, ktoré dnes nedokážeme do dôsledkov precítiť, našli v sebe silu a odhodlanie a zapojili sa do ozbrojeného boja proti nacizmu a fašizmu.

Ich odvaha a odvaha všetkých účastníkov protifašistického povstania, nám nastavuje zrkadlo. Sami seba sa pýtajme: Dokázali by sme aj my to, čo povstalecká generácia? Keby sme boli na ich mieste, konali by sme rovnako odhodlane a statočne? Našli by sme v sebe odvahu postaviť sa na správnu stranu, aj keby sme tým riskovali svoj život?

Každý, kto si dá na tieto otázky úprimnú odpoveď, precíti celú hĺbku toho, pred čím povstalci stáli a ako sa k svojej veľkej výzve postavili. Za ich hrdinstvo sa chcem úprimne poďakovať. Urobili ste pre nás, pre svoju vlasť, najviac, čo ste vo svojej dobe mohli. Kiežby to mohol niekto s odstupom trištvrte storočia povedať aj o našej generácii.“

Ladislav Balážec

REKONŠTRUKCIA PAMÄTNÍKA

Obec Partizánska Ľupča získala v minulom roku dotáciu z Úradu vlády Slovenskej republiky na rekonštrukciu Pamätníka obetiam II. svetovej vojny, ktorý sa nachádza na námestí našej obce.

Počas letných mesiacov sa nám podarilo pamätník zrekonštruovať do súčasného stavu. Rekonštrukcia pozostávala z nového žulového obkladu, vybrúsenia veže pamätníka a vytvorenia nových tabúľ s menoslovom obetí. Celkové náklady na rekonštrukciu sa vyšplhali do výšky 4.800,- eur. Dotáciu z úradu vlády SR sme dostali 4.300,- eur, zvyšné finančné prostriedky obec dofinancovala z vlastných zdrojov.

Sme veľmi radi, že pamätník je po rokoch dôstojným miestom pre uctenie si pamiatky padlých bojovníkov za našu slobodu.

Spomienka na SNP úzko súvisí nielen s názvom našej obce a jej dejinami, ale má aj veľmi osobný pietny rozmer. Dotýka sa konkrétnych rodín, ktoré stratili svojich blízkych. Opravou pamätníka im vyjadrujeme vďaku a úctu.

foto Martin Sprušanský

OTVORENIE BUDOVY FUTBALOVÉHO KLUBU

V mesiacoch december 2020 – máj 2021 sme uskutočnili rozsiahlu rekonštrukciu budovy na futbalovom ihrisku.

Začiatkom prázdnin sme otvorili leto 2021 a odovzdali zrekonštruovanú budovu na futbalovom ihrisku do užívania.
Budovu postavili naši predchodcovia už v roku 1976. Odvtedy boli na nej urobené len kozmetické úpravy, mali sme ju zakonzervovanú skoro v pôvodnom stave. Začínala byť až nepoužiteľná, jej obnova prišla v podstate na poslednú chvíľu.

Pestrý otvárací program
Prepracovali sme ju od gruntu, teraz je na nepoznanie. Naťahali sme v nej nové elekroinštalácie, inštalovali nové kúrenie, nahodili vnútorné omietky, ponížili stropy, zateplili miestnosti. Z bývalej garáže autobusu sme urobili sociálne zariadenia, sprchy, šatne, sklady, aj kotolňu. Veľká miestnosť teraz slúži ako herňa pre veľkých aj mladých stolných tenistov, pre cvičenia žien, ktoré si tu už našli tiež vhodnú základňu na svoje tréningy. V budúcnosti chceme objekt dať k dispozícii aj pre rodinné oslavy a iné akcie.
Počas otváracieho dňa doobedia sa uskutočnil futbalový mini turnaj žiakov U9, zápas starších pánov vo futbale, stolnotenisový turnaj žiakov a neregistrovaných hráčov, cvičenie na trampolínach, jóga.
V popoludňajších hodinách pokračoval skvelý program nielen pre deti. Veríme, že ste si to užili aspoň tak dobre ako my.

Budova pre všetkých
Chceme, aby z rekonštrukcie mali úžitok nielen športovci, ale aj ostatní obyvatelia obce. Preto bude možné jej všestranné využitie. Budova bola počas jesene obsadená skoro každý deň, z čoho sa nesmierne teším.
Touto cestou ďakujeme našim pánom farárom za požehnanie budovy, KING light & sound za zapožičanie stolov, Klubu stolného tenisu za parádny guláš, Základnej škole s materskou školou za organizáciu súťaží pre deti.
Vďaka patrí aj Majke Háberovej za tvorivé dielne, Rade rodičov pri ZŠ s MŠ za skvelé palacinky, hotdogy a pitný režim, DHZ Partizánska Ľupča za ukážku hasičského zásahu aj manželom Borákovcom za školu ľudového tanca. Martin Sprušanský sa postaral o skvelé foto. Pracovníci Obecného úradu a kultúrnej komisie pomohli s prípravami podujatia.
Najviac však ďakujeme vám, milí spoluobčania, za účasť a skvelú pohodovú atmosféru, ktorú ste vytvorili.

Ladislav Balážec

foto Martin Sprušanský

BUDÚCNOSŤ BENIAČOVIE MOSTA

Obec Partizánska Ľupča ako správca miestnych komunikácií v obci, ku ktorým patria aj mosty, si dala z dôvodu predpokladu nevyhovujúceho technického stavu "Beniačovie mosta" vypracovať statický posudok znalcovi v odbore statiky mostov Ing. Jurajovi Lovichovi.

Zo zhotoveného statického posudku bohužiaľ vyplynulo, že most nie je v takom konštrukčnom stave, aby nám občanom našej obce mohol slúžiť aj naďalej.
Záver statického posudku smeruje k tomu, že most by sa mohol počas návalovej prívalovej vlny podobnej tej v júni 2020 zrútiť. To by znamenalo vybreženie potoka Ľupčianka s obrovskými škodami na majetku občanov.
Obec sa preto na základe odporúčaní znalca na mostné konštrukcie rozhodla most asanovať. Na základe viacerých rokovaní obecného zastupiteľstva sme sa rozhodli, že obec vybuduje nové premostenie Ľupčianky na mieste bývalého "Beniačovho mosta". V súčasnej dobe pracujeme na projektovej dokumentácii nového premostenia.
Pevne verím, že sa nám po dodaní projektovej dokumentácie a následnom stavebnom povolení, ktoré takáto stavba vyžaduje, podarí v budúcom roku vybudovať nové premostenie. To uľahčí život v obci nám všetkým a vrátime sa tak do "starých, ale bezpečných koľají".

ĽUPČA V PROJEKTOCH

Envirofond
Zapojili sme sa do výzvy enviromentálneho fondu „Triedime komunálny odpad v obci Partizánska Ľupča".
Účelom tejto výzvy je zvýšenie separácie odpadov v našej obci. V súčasnosti máme úroveň vytriedenia odpadov na úrovni 48%, čo je oproti minulým rokom (2018 -4,85%, 2019 – 11,2%) vynikajúci výsledok. Stále však nie je postačujúci súčasným trendom triedenia odpadu.
Preto sme hľadali možnosti zvýšenia vytriedenia TKO. Keďže obec nedisponuje technickým a technologickým vybavením pre lepšie zabezpečenie zberu, rozhodli sme sa zapojiť do výzvy envirofondu, z ktorej by sme chceli práve technologické vybavenie zabezpečiť.
Jedná sa o traktor s čelným nakladačom, kontajnerový nosič a kontajnery. Celková výška žiadaného príspevku z envirofondu je 80.000,- eur.
Obec sa opakovane zapája aj do výzvy na vybudovanie zberného dvora. Radi by sme vybudovali zázemie pre zber odpadov. Okrem toho by sme doplnili chýbajúce technologické vybavenie zberného dvora, a tak logisticky zjednodušili nakladanie s odpadmi, pomohli prírode a našim peňaženkám, pretože v nasledujúcich rokoch bude rapídne stúpať cena za odpady v obciach s nízkou úrovňou vytriedenia TKO.

Projekt Zvýšenie kapacity ZŠ s MŠ
Obec sa zapojila do eurofondovej výzvy MInisterstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie na zvýšenie kapacity ZŠ s MŠ Partizánska Ľupča.
Dlhodobo nás trápia priestory materskej školy. Nezodpovedajú počtu navštevujúcich materskú školu. V predstihu sme vypracovali projektovú dokumentáciu rekonštrukcie ZŠ s MŠ, ktorá riešila dolné podlažie, prístavbu šatní pre základnú školu a výstavbu chýbajúcej technickej učebne.
Získali sme právoplatné stavebné povolenie na rekonštrukciu budovy školy. Celková hodnota žiadaných financií na rekonštrukciu priestorov škôlky je 173 350,- eur + DPH.
Veríme že s podaným projektom budeme úspešní. A v letných mesiacoch sa pustíme do veľkej rekonštrukcie tak, aby žiaci materskej školy nastúpili v septembri do pekných vyhovujúcich priestorov.

Ladislav Balážec

KOĽKO LÁSKY SA ZMESTÍ DO KRABICE OD TOPÁNOK

Naša obec sa tento rok zapojila do celoslovenskej charitatívnej akcie „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok"

V zariadeniach pre seniorov žije mnoho opustených starkých, pre ktorých je návšteva blízkych skôr raritou. Nehovoriac o súčasnej epidemiologickej situácii. V dôsledku ochrany zdravia sú izolovaní od sveta ešte viac.
Mnohí z nich na Vianoce nečakajú žiadne darčeky. Ďakujeme všetkým úžasným ľudom, ktorým nie je osud osamelých seniorov ľahostajný. A umožnili nám urobiť tento svet trochu lepším.

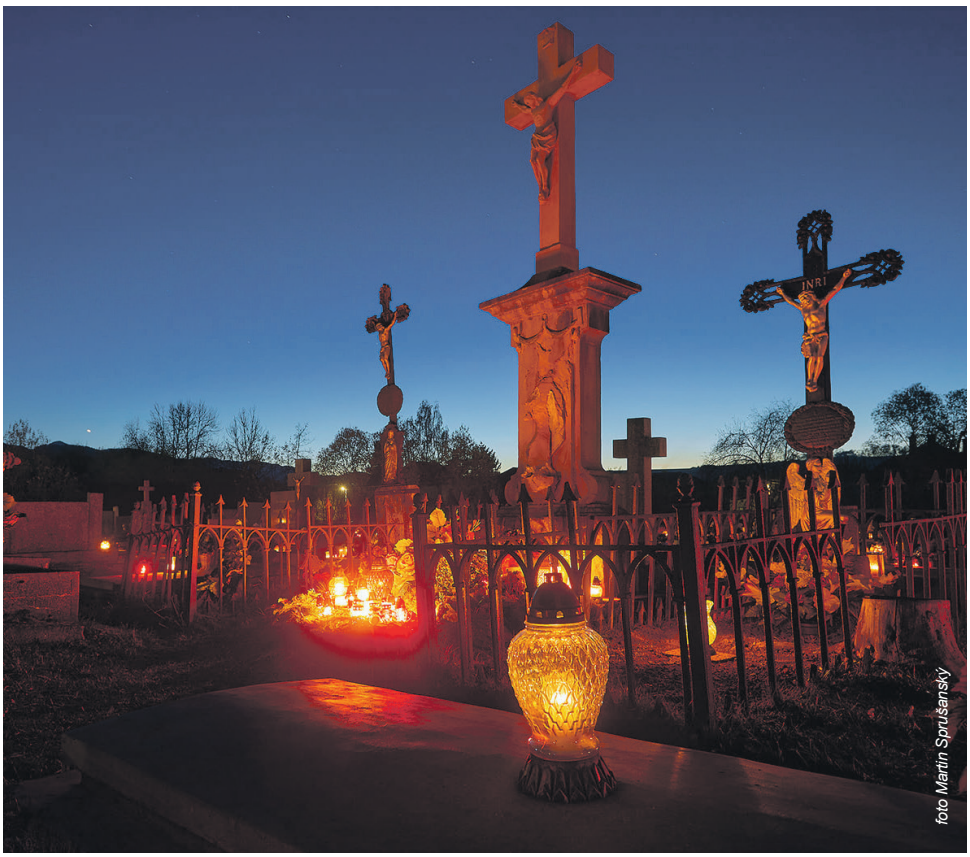

foto Martin Sprušanský

Z CINTORÍNA DÔSTOJNÉ MIESTO

Aj cintorínu venujeme pozornosť. Je súčasťou postupných plánov na jeho revitalizáciu.

V tomto roku obec zabezpečila nový cintorínsky informačný systém a nové orientačné tabule pre lepšiu orientáciu v rámci cintorína.
Obecné zastupiteľstvo taktiež schválilo zámer starostu obce na rekonštrukciu cintorína. V súčasnosti spracovávame projekt revitalizácie cintorína.
Snažíme sa zvýšiť bezpečnosť na cintoríne. Preto by sme v nasledujúcom kroku radi vybudovali nové komunikácie (chodníky), ktoré budú osvetlené. Taktiež by sme v rámci vybavenia radi zachytávali dažďovú vodu - tá by mala slúžiť na polievanie.
Dlhú dobu nám v rámci cintorína chýba štúdia ďalšieho rozvoja miest odpočinku pre našich najbližších, kde citlivo vnímame súčasné trendy. Preto považujeme za vhodné venovať návrhu väčšiu pozornosť a zmysluplne vybudovať kolumbárium, resp. urnový háj pre pozostalých.
Pevne verím, že sa nám podarí vybudovať dôstojné miesto s identitou a charakterom ticha a piety.

VYNOVENÉ LAVIČKY NA NÁMESTÍ

Postupnými krokmi sa snažíme skrášľovať a rekonštruovať naše verejné priestory. V uplynulých týždňoch na námestí v našej obci vymenili zamestnanci obce drevené výplne na lavičkách.

Tie pôvodné už postupne neplnili funkčnú ani estetickú funkciu. Na funkčnosť lavičiek má veľký vplyv niekoľko faktorov. Jedným faktorom je čas, počas ktorého sú drevené lavice vystavené vplyvom počasia.
Ako sme si však všimli, veľmi dôležitým faktorom pri udržaní funkčnosti mobiliáru na námestí je správanie nás - užívateľov námestia. Apelujem na našich mladých, aby sa k spoločnému majetku správali s úctou a vedome neničili majetok obce, pretože to sa bohužiaľ stáva bežnou súčasťou ich pobytu na námestí.
Budeme radi, ak sa námestie bude čoraz viac využívať na trávenie voľného času. Tomu budeme prispôsobovať zásahy, ktoré majú spríjemniť náš pobyt na námestí (výsadba stromov, doplnenie mobiliáru, aktívna zóna pre mládež...).

VÝZVA OBČANOM NA SPLNENIE OZNAMOVACEJ POVINNOSTI

Obec Partizánska Ľupča ako príslušný správca dane v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní vyzýva všetkých občanov, ktorí majú na území Obce Partizánska Ľupča trvalý či prechodný pobyt alebo užívajú byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť, aby doručili najneskôr do 31. 01. 2022 na Obecný úrad Partizánska Ľupča vyplnené hlásenie o vzniku/zániku poplatkovej povinnosti k miestnemu poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, za účelom splnenia oznamovacej povinnosti podľa § 80 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov pre určenie poplatku za komunálne odpady na rok 2022.
Tlačivo, na ktorom je hlásenie o vzniku/zániku poplatkovej povinnosti je samostatne priložené pri Ľupčasopise.
Právnické osoby a podnikatelia, ktorí sú oprávnení užívať alebo užívajú nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území Obce Partizánska Ľupča, za účelom splnenia oznamovacej povinnosti podľa § 80 zákona č. 582/2004 Z.z. si príslušné tlačivo môžu stiahnuť z obecnej webovej stránky alebo prevziať priamo na obecnom úrade.

UCTILI SME SI NAŠICH SENIOROV

Úcta, pozornosť a zdvorilosť by mali byť práve v tomto neľahkom období vyzdvihované. Hoci pandemická situácia odoprela stretnutie s našimi skôr narodenými spoluobčanmi, obec na nich nezabudla.

Pri príležitosti mesiaca úcty k starším každý spoluobčan vo veku od 65 rokov obdržal malý balíček v podobe uteráka a vianočných salóniek. Zo slov starostu obce vyberáme:
„Milý náš senior, nastávajúce jesenné dni sa skracujú, sú čoraz skúpejšie na slnko, no na druhej strane sa vyznačujú bohatosťou dozretých plodov na poliach, záhradách. To je aj večný symbol zrelosti seniorského veku.
A tak je to s kolobehom nášho života. Ste vo veku, keď by každý z Vás mohol o svojom živote napísať vlastnú knihu života, ktorá by bola zaiste plná radosti, smútku, šťastia, sĺz, skúseností a životných múdrostí. I keď sa to možno nezdá, vaším veľkým darom je, že vyšší vek so sebou prináša ľahkosť, rozvahu, nadhľad a pokoj, ktorý oslobodzuje.
Tak trochu Vám závidím Vaše pochopenie, že všetko čo sa v živote udeje - to dobré aj zlé, veselé aj smutné - má v živote svoje miesto a význam.
Obdivujem na vás, že s pokorou a častokrát v samote prijímate všetko, čo vám život prináša. S trpezlivosťou očakávate, čo má život pre Vás ešte pripravené.
Vaše skúsenosti, ktoré prenášate na svoje deti a vnúčatá sa stanú krásnymi spomienkami, ktoré nikdy nezostarnú. Sú pre nás studnicou múdrosti, ktoré s pokorou prijímame, pretože si uvedomujeme, že vaša múdrosť bola získaná nielen radosťou s úsmevom, smútkom so slzami, ale aj s bolesťou, ktoré sú zapísané vo vráskach Vašej tváre. Zodrali ste si svoje ruky, aby tie naše zostali hladké a nepoškvrnené.
V našej obci ste prežili mnoho roko a ste dali veľa energie a skúseností. Zo srdca Vám prajem, aby bol pre vás októbrom každý mesiac v roku, aby sme vám všetkým vždy podali pomocnú ruku, keď ju budete potrebovať a preukazovali vďaku, pozornosť a úctu.
V mene svojom a v mene obce vám želám veľa zdravia, radosti a životného optimizmu. Nech Boh požehná roky, ktoré máte pred sebou. Prežite ich obklopení láskou, úctou a pozornosťou svojich najbližších. Buďte ešte dlhé roky medzi nami šťastní.“

Renáta Antolová

NOVÉ PRACOVNÍČKY NA OBECNOM ÚRADE

Na obecnom úrade došlo k personálnym zmenám. Na miesto ekonómky po Ing. Kataríne Budveselovej nastúpila Ing. Elena Debnárová.
Ing. Ivana Feldová odišla na materskú dovolenku, a tak sa v oblasti daní, komunálneho odpadu, dane za psa, dane z ubytovania môžete s dôverou obrátiť na Mgr. Martu Bočekovú.

NEZABUDNUTÍ SUSEDIA

9. september je dňom, keď si pripomíname obete holokaustu a rasového násilia. Tento rok sa aj naša obec zapojila do spomienkového podujatia Nezabudnutí susedia.

Mená obetí i záchrancov
Podujatie sa uskutočnilo súčasne na 64 miestach na Slovensku. V doobedňajších hodinách sme si za účasti pánov farárov, riaditeľa školy , starostu obce, zástupcu starostu obce, predsedu SZBP pána Murtina, Ľubomíra Jaška, pracovníkov Obecného úradu, hostí, žiakov a učiteľov základnej školy pripomenuli obete holokaustu čítaním mien obetí.
Žiaci základnej školy čítali mena záchrancov. Teda ľudí , ktorí sa nebáli riskovať vlastný život, aby pomohli všetkým ohrozeným prijatím tzv. židovského kódexu v rokoch vojnového slovenského štátu.

Výnimočný koncert
O 17. hodine sa uskutočnil v záhrade pred „Gálovie domom“ výnimočný koncert skladateľa Miroslava Tótha&Four Bones Quartet z Budapešti.

Koncert bol venovaný pamiatke Vojtecha Gála a Barbore Gálovej. Vojtecha Gála zastrelil nemecký vojak na pochode smrti z koncentračného táboru Sachsenhausen v apríli 1945. Zvyšok rodiny, teda manželka Barbora s deťmi Egonom a Fedorom, prežili vojnu v terezínskom gete.
Ako sme sa dozvedeli, najbližšie sa toto hudobné teleso predstaví v meste New York.
Ďakujeme všetkým zúčastneným spoluobčanom, ktorí si prišli uctiť pamiatku obetí holokaustu v našej obci. Je nesmierne dôležité pripomínať si nielen naše úspechy, ale aj naše zlyhania... Nezabudneme!

Ladislav Balážec

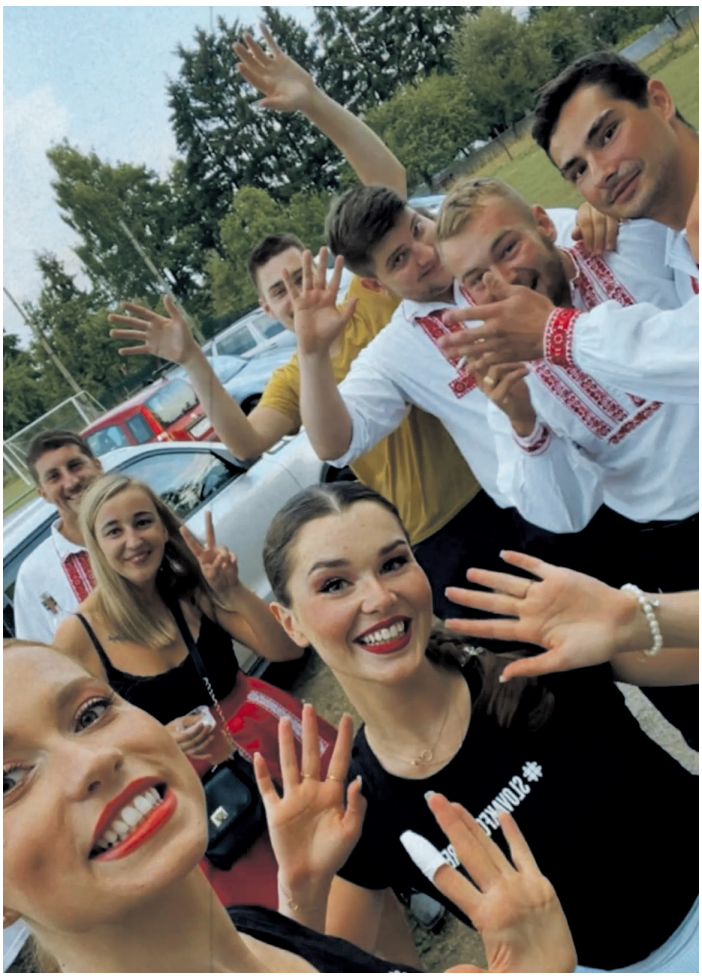

NAŠE KRÁĽOVSKÉ MESTO UŽ NIE JE BEZ VLASTNÉHO FOLKLÓRU

… alebo ako zavítal mestský folklór do našej dediny.
Týždeň po otvorení leta a slávnostnom odovzdaním zrenovovanej budovy OFK do užívania sme ju 17. júla v plnej paráde využili na veselici Ľupčiansky Candrbá/.

Veselicu zorganizovali manželia Borákovci (Slovakfolklore) v spolupráci s Obecným úradom. Nenechali nás v štichu, a pár krokov nás v škole tanca naučili profesionáli z folklórneho súboru Liptov pod vedením ich sólistu Dominka Fínika.
Do tanca vyhrávala ľudová hudba Tomáša Boráka z Detvy, ktorú striedal DJ s modernými hitovicami, aby si každý prišiel na svoje. Tancovalo a zabávalo sa až do rána, podujatie prilákalo domácich aj cezpoľných. Tešíme sa nabudúce.

Andrea Lencse Brndiarová
foto slovakflolklore

Aj tento rok v Partizánskej Ľupči prázdninové mesiace spestrilo piatkové Letné kino, hoci v menšom rozsahu ako vlani. Pod lipami (s možnosťou občerstvenia) sa premietalo pre veľkých. Malým patril starý mlyn, pri detských predstaveniach vytvoril ozaj zaujímavú atmosféru.

NÁUČNÝ CHODNÍK NA MAGURKE OFICIÁLNE OTVORENÝ

Prvý októbrový víkend ožila Osada Magurka banskou tématikou. Počas troch dní si návštevníci mohli vypočuť prednášky o banskej histórii, aktuálnych ložiskách, aj samotnej prírode. V neposlednom rade si vyskúšali poctivé ryžovanie zlata.

Pestrý program, zaujímaví hostia

Pozvánku prijal autor textov Martin Chovan, emeritný profesor z Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, František Bakos geológ a zlatokop, Adalbert Mezei, vedúci odboru z NAPANTu, starosta Partizánskej Ľupče Ladislav Balážec, Erik Sombathy, predseda Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska a filmár Karol Kaliský.

,,Magurský zlatý chodník'' je sprístupnený od októbra 2020, od tohto víkendu je symbolickým prestrihnutím pásky na prvej tabuli chodník otvorený oficiálne. Náučný chodník tvorí 11 tabúľ umiestnených na 8,4 km dlhom okruhu. Vedie po modrej turistickej trase. Je možné sa dočítať informácie o baníctve, ťažbe zlata, spracovaní antimónu a hornín aj o divokej prírode. Chodník je začlenený do projektu ,,Slovenská banská cesta" združujúci náučné chodníky s banskou tematikou. Praktickú časť dopĺňuje mini-geopark s lokálnymi horninami na ihrisku pod Chatou Magurka.

Program otvorenia nevynechal prechádzku chodníkom krásnou jesennou prírodou s výkladom profesora Chovana. Návštevníci mali možnosť vyskúšať si techniku ryžovania zlata.

,,Som milo prekvapený záujmom verejnosti o prednášky o nerastných surovinách ako aj o ochrane prírody. Prechádzka po chodníku bola odmenou za spoločné úsilie pri tvorbe náučného chodníka," povedal o otvorení Martin Chovan.

Ako zvýšiť povedomie o dejinách osady

Program doplnil film o slovenskej prírode z dielne Arolla Film (Nesmrteľný les) s besedou autora Karola Kaliského. Spestrenie priniesol večerný hudobný doprovod Heligonkárok z Liptovskej Lužnej a country skupiny Samo band.

Tvorbu náučného chodníka iniciovali a organizačne zastrešili Občianske združenie Priatelia Magurky a Chata Magurka, ktorí pracujú na oživení tradícií a dejín lokality.

,,Som veľmi rád, že sa nám podarilo tento projekt uskutočniť. Stálo to nemálo úsilia a Magurka si zaslúži zvýšiť povedomie o svojej úžasnej histórii," vraví Miroslav Meluš, majiteľ Chaty Magurka a iniciátor projektu.

,,Formou podujatí a rozšírenou ponukou chaty chceme priblížiť širokej verejnosti krásy tohto miesta. Zároveň to spájame s edukovaním o ochrane prírody," dopĺňa Meluš.

Banícka Osada Magurka je najvyššie položená osada na Slovensku. Vznikala postupne, pravdepodobne už od 13. storočia. Neveľká dedinka v Ľupčianskej doline je známa ťažbou zlata a antimónu. Baníctvo bolo významnou činnosťou v Ľupčianskej doline takmer sedem storočí.

Odhaduje sa, že na Magurke sa vyťažilo približne 2 tony zlata. Okolité doliny sú popretkávané štôlňami a vodovodmi.

Petra Jurečková

foto Martin Sprušanský

TEKVICOVÝ PIATOK

„Tekvicový piatok“ sa udial 29. októbra 2021 pri budove mlyna a v krásnom jesennom počasí.
K jeseni už vyrezávanie tekvíc jednoducho patrí. Zúčastnení sa dozvedeli o jesenných zvykoch. Vyrobili strašidlá a mali možnosť strašidelne si pomaľovať tváre. Ďakujeme deťom, mamičkám aj starým rodičom. Boli ste skvelí.

foto Martin Sprušanský

Svätomartinský lampiónový sprievod sa uskutočnil v nedeľu 14. októbra 2021. Tradícia sprievodov je inšpirovaná priateľským gestom sv. Martina, ktorý sa podelil na ceste s chudobným o svoj plášť, a tak v ňom zapálil svetlo nádeje a lásky. Na konci podujatia bol vypustený lampión šťastia.

MEDZI OCENENÝMI AJ RODÁCI Z ĽUPČE

Zástupcovia rezortu obrany na Mestskom úrade v Liptovskom Mikuláši odovzdali 5. októbra 2021 veteránom a členom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov pamätné medaile k 75. výročiu SNP a ukončenia druhej svetovej vojny.

Pamätnú medailu udelil rezort veteránom Pavlovi Chrapčiakovi, Gizele Matulovej, in memoriam Jánovi Jurčovi a Arturovi Skaviniakovi. Medailu si odniesli aj funkcionári SZPB Dušan Migaľa, Miroslav Mrázik a Oldřich Vaněk.
„Protifašistický odboj patrí k ťažiskovým koreňom našej vojenskej a národnej histórie. Životné postoje a činy ľudí, ktorí nám počas vojny vybojovali slobodu, sú pre nás ostatných hodné úcty, obdivu a uznania,“ ocenila riaditeľka odboru sociálnej politiky sekcie ľudských zdrojov MO SR Ľubica Fúsková.
Ministerstvo obrany SR malo veteránov oceniť v minulom roku na oslavách SNP na Háji Nicovô, z dôvodu pandémie však bolo odovzdávanie medailí odložené.

A padá z otca na syna

Jedným z ocenených je Dr. Dušan Migaľa, rodák z Partizánskej Ľupče a predseda ZO SZPB v Závažnej Porube. „S hrdosťou som prijal Pamätnú medailu z rúk zástupcov Ministerstva obrany SR. Myslím si, že táto pocta viac ako mne, patrí môjmu otcovi Františkovi Migaľovi (1916 – 1986). Dlhé roky pôsobil ako evanjelický kantor a riaditeľ školy v Partizánskej Ľupči. Ušiel z nemeckého zajatia a ako partizán sa zúčastnil oslobodzovacích bojov na území Liptova. Po vojne pôsobil štyridsať rokov vo funkcii tajomníka ZO SZPB v Partizánskej Ľupči. Viedol agendu veľkej organizácie a udržiaval kontakty s okresom. Ešte v ten deň, keď nás navždy opustil, prijali ma jeho spolubojovníci medzi seba. A tak verný odkazu svojho otca pôsobím ako pozostalý po účastníkovi odboja tridsaťpäť rokov štruktúrach SZPB. Je v tom veľa symboliky: otec štyridsať, syn tridsaťpäť rokov v službách SZPB. Spolu toľko, koľko rokov nás delí od SNP a konca vojny. Vychodí mi to tak, že poslanie a ciele tejto organizácie priamo padli z otca na syna.“

Viktória Čapčíková

ČLENSKÉ SCHÔDZE SZTP A JDS

3. júla 2021 sa v areáli futbalového štadióna uskutočnili členské schôdze ZO SZTP a ZO JDS v Partizánskej Ľupči .

Základná organizácia Jednoty dôchodcov

Predseda Július Sokol privítal prítomných a hostí: starostu obce Bc. Ladislava Balážeca a predsedu LKPS v Partizánskej Ľupči Ing. Štefana Banerta.

Predniesol Program, ktorý bol jednomyseľne schválený. V oficiálnej časti boli ďalej vyhodnotené Správa o činnosti, Správa o hospodárení a Správa kontrolnej komisie. Schválené boli Plán práce na rok 2021 a Rozpočet na rok 2021.

V diskusii vystúpili starosta obce a predseda LKPS, ktorí poďakovali výboru a celej ZO JDS za činnosť v roku 2020 a prisľúbili finančnú, resp. materiálnu pomoc aj naďalej.

Predseda vo svojom diskusnom príspevku skonštatoval, že napriek neľahkej situácii v dôsledku pandémie sa Výboru ZO JDS podarilo zabezpečiť v roku 2020 činnosť v zmysle Plánu činnosti a zorganizovať akcie pre svojich členov.

Uskutočnili sa: Výbor JDS, ktorý zasadal pravidelne 1. pondelok v mesiaci okrem obdobia mimoriadnych opatrení, výročná členská schôdza v marci s pripomenutím si MDŽ, Športové hry spolu so ZO SZTP. Zúčastnili sme sa spomienky na 76. výročie SNP, kladenia vencov v obci a regionálnych oslavách na Podbansko.

Organizovaná bola pedikúra. Uskutočnili sme poznávací výlet do Červeného Kláštora spojený s plavbou na pltiach po Dunajci.

Predseda pravidelne propagoval činnosť našej ZO JDS príspevkami v celoslovenských novinách 3. vek a v Ľupčasopise.

Základná organizácia SZTP

Predseda vo svojom diskusnom príspevku pripomenul, že činnosť organizácie je úzko prepojená so ZO JDS ,nakoľko 90% členov je organizovaných v oboch organizáciách.

Rade ZO SZTP sa podarilo zabezpečiť v roku 2020 činnosť v zmysle Plánu činnosti a zorganizovať akcie pre svojich členov.

Uskutočnili sa: Výbor ZO SZTP , ktorý zasadal pravidelne 1. pondelok v mesiaci okrem obdobia, keď boli v účinnosti Opatrenia, výročná členská schôdza vo februári, bola zvolená Rada na ďalšie 4 ročné obdobie s pripomenutím si MDŽ, Športové hry spolu so ZO JDS.

V júli sa uskutočnilo Výjazdové zasadnutie OR SZTP s posedením pri guláši na chate PZ Ľupčianka, za poskytnutie priestorov im patrí poďakovanie, zúčastnili sme sa Športových hier ZO SZTP v Liptovskom Hrádku, predseda sa zúčastnil 3. ročníka celoslovenskej výstavy fotografii“ Svet ako ho vidíme My“ v Dome kultúry Dolný Kubín, kde prezentoval svoje fotografie za ktoré dostal diplom.

Zúčastnili sme sa spomienky na 76. výročie SNP, kladenia vencov v obci a regionálnych oslavách na Podbanskom. Organizovaná bola pedikúra, uskutočnili sme poznávací výlet do Červeného Kláštora spojený s plavbou na pltiach po Dunajci spolu so ZO JDS. Predseda pravidelne propagoval činnosť našej ZO SZTP príspevkami v celoslovenských novinách TP+TP ako aj v obecných novinách Ľupčasopis.

Ďakujeme

Záverom sa predseda poďakoval za prácu členom Výboru, Obecnému úradu na čele so starostom, p. Marike Adamčiakovej za priestory, ktoré nám pripravovala po celý rok a Miroslavovi Hladišovi s pracovníkmi za technické zabezpečenie priestorov na akciu Športové hry.

Vďaka patrí aj aktívnym členom, ktorí pomáhali pri akciách a za dotáciu na činnosť v zmysle našej žiadosti, ako aj mimoriadny príspevok, ktorý venovala Vináreň pod Lipami Braňa Javorku (100,- eur).

Ďalej ďakujeme Lesnému komposesorátu PS v Partizánskej Ľupči za finančnú podporu. Poďakovať sa treba aj predsedovi ZO SZPB Mgr. Pavlovi Murtínovi a výboru ZO SZTP za spoluprácu.

Po skončení oficiálnej časti pán starosta prítomných informoval o nákladoch, spôsobe veľkej rekonštrukcie budovy a areálu futbalového štadióna a previedol ich po zrekonštruovaných priestoroch.

Na záver si všetci pochutili na výbornom guláši, ktorý pripravili Miro a Juro Adamčiakovci s Mirom Hladišom.

.

Július Sokol

AKTUALITY ZO SZTP

Po viacnásobnom preložení termínu konania Zjazdu SZTP z titulu proticovidových opatrení sa tento v dňoch 22. - 24.septembra 2021 uskutočnil v Hoteli Park Hokovciach pod záštitou primátora Levíc RNDr. Jána Krtíka.

Zúčastnili sme sa ho s podpredsedníčkou Alenou Kováčovou ako delegáti s hlasovacím právom.

V prvý deň sa uskutočnili športové hry, súťažilo sa v piatich disciplínach. V hode granátom som sa umiestnil na 1. mieste - odmenou bola medaila, diplom a vecná cena. Na druhý deň sa konal Zjazd, na ktorom predsedníčka Republikovej rady Ing. Monika Vrábľová vyhodnotila činnosť za celé volebné obdobie. Potom sa uskutočnili voľby orgánov na nasledujúce 4-ročné obdobie. Zvolená bola nová Republiková rada, za predsedníčku bola opätovne zvolená Ing. Monika Vrábľová. Do Republikovej kontrolnej komisie bol za Žilinský kraj zvolený Július Sokol.

Na zjazde boli schválené zmeny Stanov, ktoré budú predložené k registrácii na MV SR aj ostatné zväzové dokumenty. Súčasťou tohto podujatia boli aj spoločenské večery s hodnotným kultúrnym programom. Na nich boli vyhodnotení a odmenení súťažiaci.

Július Sokol

VÝSTAVA "SVET AKO HO VIDÍME MY"

Republiková rada SZTP v spolupráci s Okresnou radou SZTP v Čadci organizovali dňa 6. októbra 2021 v Kultúrnom dome v Čadci 4.ročník - 2.kolo výstavy „Tak to vidíme my".

Výstavu otvoril predseda OR SZTP v Čadci Jozef Krivánek. Nasledoval hodnotný kultúrny program v podaní interpretov ľudovej muziky a spevu z regiónu Kysúc. Záštitu nad výstavou prijal primátor Čadce Milan Gura, ktorý sa k prítomným prihovoril.
Predsedníčka RR SZTP Ing. Monika Vrábľová vo svojom príhovore ocenila, že hendikepovaní ľudia spoločensky žijú, navštevujú prírodu, kultúrne pamiatky na Slovensku a svoje zážitky zachytávajú na fotografiách. Ocenila aj prístup a zodpovednosť ľudí v tejto neľahkej dobe.
Na výstavu prispeli svojimi fotografiami za okres Liptovský Mikuláši: Július Sokol, Alena Kováčová, Emília Michalíková a Jana Jadrana Kováčová. Všetci, ktorí prispeli na výstavu fotografiami, boli ocenení ďakovným listom .Niektorým prítomným členom zo Žilinského kraja boli odovzdané aj Pamätné plakety pri príležitosti 30. výročia vzniku SZTP.
Po oficiálnej časti si všetci so záujmom prezreli vystavené fotografie. Nakoniec do regionálnych médii odpovedali na otázky týkajúce sa života a činnosti hendikepovaných občanov: za Republikovú radu Ing. Monika Vrábľová, za Krajskú radu, Mária Antalová a za Okresnú radu v Liptovskom Mikuláši Július Sokol. Na výstave sa zúčastnili za našu Základnú organizáciu aj Žofia Sokolová a Mgr. Zlatica Chalupková.

Július Sokol

DRUHÝ POLROK U HASIČOV

Ťažké obdobie poznačené vírusovým ochorením stále trvá, ale naše aktivity v zbore pokračujú naďalej. Uplynulý polrok bol poznačený viacerými udalosťami.

Nešťastia aj víťazstvá
Zo zásahovej činnosti to bol požiar trávneho porastu vo vyšnej časti obce zo dňa 15. júla 2021.
Tri dni nato - 18. júla 2021 - bol opäť požiar v susednej obci Ľubeľa. Horel senník v miestnom poľnohospodárskom družstve.
V čerstvej pamäti máme ešte požiar zo dňa 12. októbra 2021 v nižnej časti obce, keď horel rodinný dom. Tento prípad žiaľ skončil tragicky a jedna osoba pri požiari zahynula.
Vo všetkých prípadoch zasahovalo viacero členov bez zranení.

Aj športová činnosť nášho zboru je poznačená pandémiou. Súťaží sa nekonalo veľa, ale snažili sme sa vždy podať čo najlepší výkon.
Spomeniem nočnú hasičskú súťaž, ktorá sa konala v Liptovskom Mikuláš. Obsadili sme v nej 1.miesto.
Jedenásť našich členov absolvovalo zdravotnícku prípravu aj školenie na AED (automatický externý defibrilátor), ktorým náš zbor disponuje.
K našim aktivitám patria aj spomienkové udalosti. Čestnou strážou pri pamätníku sme si uctili a pripomenuli 77. výročie SNP.
Tie najkrajšie dni však len prichádzajú. Vianočné sviatky. Želajme si, aby sme ich všetci prežili v zdraví. Nech pokoj zavládne v každej rodine.

Pavol Adamčiak

ČAROVNÝ NARODENINOVÝ VEČER LUNETRDLA A INÉ

DOBRÝ VEČER PRIATELIA DOBRÉHO DIVADLA. Nedá sa nezačať tento článok vetou, ktorá zaznieva na úvod našich divadiel už neuveriteľných 25 rokov. Vlastne 26. (lebo kovid). Všetko to začalo 21. októbra 1995 – pri príležitosti 155. výročia vzniku ochotníckeho divadla v Nemeckej Ľupči. Na javisko starého kultúrneho domu sa vtedy postavilo šesť nadšencov s vlastnou hrou pod názvom „René Felčiara príhodi a skúsenosti“.

Oslava jubilea stála za to

A od vtedy sme tie divadelné dosky doslova párkrát prešľapali. Niektoré forbínové výroky (tie pred oponou na úvod alebo záver predstavenia) skoro zľudoveli. „Pretože sme divadlo netradičné – NIE KAŽDÝ POCHOPÍ. Možno vám dôjde do zajtra. Ale ak nedôjde do troch dní, tak už nečakajte. ... pri vstupe je kasička s nápisom „DOBROVOĽNÉ VSTUPNÉ“... má úžasnú vlastnosť - je dvojsmerná a pri odchode môžete ešte pridať ...UŽ SME MALI RAZ AJ okamžitý STANDING OVATION. Hneď po predstavení sa postavil jeden divák a odišiel s poznámkou: Na takôto divadlo sa im môžem vy...

A zazneli znovu v horúci sobotný podvečer dňa 26. júna 2021 na „doskách, čo znamenajú svet“ v našom Kultúrnom dome, za účasti takmer troch stoviek netrpezlivých a zvedavých, rúškami (pre každý prípad) vyzbrojených milovníkov divadla, fanúšikov domácich, ale aj zo všetkých kútov Slovenska. Vo foyer, bohato vyzdobenom plagátmi a diplomami, okrem zopár nervóznych „oslávencov“ čakalo aj bohaté občerstvenie.

Za dverami sa divák ocitol v čarovnom svete LUNETRDLA – všade dookola nainštalované originálne kostýmy a rekvizity z jednotlivých inscenácií. Život súboru za 26 rokov ožil na piatich veľkých baneroch a sálou znela hercom aj skalným divákom dobre známa hudba, ktorá ich sprevádzala na domácich vystúpeniach i na potulkách svetom.

A ľudia, z ktorých mnohí sa stretli po mnohých rokoch len pred pár dňami, aby si pripomenuli krásne ochotnícke časy a vyskúšali, či „TO“ ešte nezabudli, pobiehali so zjavnou trémou: Kedy sa to už začne? Veru - Čekání. Jeden z nejrozporupnějších pocitů v životě člověka. Celej život na něco čekáme. Čekání na vakcinaci, čekání na antivakcinaci. Čekání na lepší časy. Čekání vnímáme povětšinou negativně. Ale jsou v životě i čekání příjemná. Například čekání na divadlo...

Viacerým určite padol kameň zo srdca. A keď zaznela stará známa: „Prišli sme sem dneska opäť medzi vás, aby sme vám mohli hrať“...a prvý potlesk, boli sme doma.

Potlesk na záver všetko vynahradí

Ako predskokani sa predstavili mladí s obnovenou premiérou rozprávky Múdry Maťko a hlupáci – úspešnou tento rok na festivale v Minsku. Spomienka na Nekonečnú Anču Zbíjačku, ktorá v 4 verziách počas 20 rokov zaznamenala takmer 70 repríz v podaní takmer 40 hercov, nezabudnuteľný D.D.D.D.S.H - Literárny kabaret reprezentovala Hájnička, vo viacerých úpravách odohrali 40 repríz takmer všetci dospelí i detskí členovia súboru, dojímavá Ľupčastory..., Poetický labyrint vyšiel asi lepšie, ako pred rokmi, Skvelí „Upíri“ – Príjemne krvavý podvečer- nesklamali, Perníková chalúpka pobavila a určite perfektný výkon podalo aj staré MINETRDLO v spojení s mladými: Trpaslík a 7 Snehulienok a Liptovská truhlica spolu s Ropou nad zlato rozburácalo sálu.

Zahanbiť sa nenechali ani dievčatá zo Ženského zákona a novej Hamlety. Milým prekvapením bolo stretnutie cez telemost so „starým“ divadelníkom rovnakej krvnej

Ľupča plná života

skupiny, dramaturgom a režisérom Karolom Horváthom.
Škoda, že sa do skoro 4-hodinového programu nezmestili ukážky zo všetkých našich inscenácií: Pyramída (Y),Tvorivá dramatika, úspešné Divadelné miniatúry, Žltá ľalija, Hladoš, Rozprávky, Vianočná koleda, Svadba a množstvo krásnych monológov a plesových „čísiel“. Presne tak, ako sme sa pri záverečnej pesničke – Tak sa skončil tento príbeh... skoro nepomestili všetci divadelníci na javisku.
Ale nie, to ešte nebol koniec, lebo prichádzajú tí, ktorí nám obvykle tlieskajú: najprv vtipné zhodnotenie 25-ročnej „ochotníckej otročiny“ v podobe režisérskych skladacích stoličiek s popisom všetkých naplnených divadelných funkcií od vlastných detí (prečo asi?), a potom už seriózne hodnotné ocenenia - Zlatý Gunár z Európskeho festivalu humoru a satiry Kremnické GAGY, ktoré nám osobne doniesol riaditeľ KG Roman Vykysalý, Ďakovný list za prínos do kultúry od mesta Liptovský Mikuláš, cena „Litteras Memoriales“ – zápis do Kultúrneho dedičstva od Žilinského samosprávneho kraja, ale aj Divadelná doska od obce Partizánska Ľupča (vďaka, Lacko), a mnohé blahoželania a pozdravy od kamarátov ochotníkov, ktoré sú len vrcholom nespočetného množstva diplomov, ocenení a ďakovných listov z rôznych festivalov na Slovensku aj v Európe.

Najväčším ocenením pre každého ochotníka je však potlesk a úsmev diváka, pre ktorého hrá. Ďakujeme vám, milí naši „skalní lunetrdláci“ , ktorí aj v tejto divadlu neprajúcej dobe, chodíte na naše predstavenia a tešíte nás svojou pozornosťou.
Ďakujeme aj vedeniu obce za všemožnú podporu našej činnosti, v ktorej pokračujeme, aj keď to nie je celkom jednoduché. A, samozrejme, ďakujeme aj našim milým herečkám a hercom a celým ich rodinám, rodičom, polovičkám i deťom, priateľom a priateľkám a menovite rodine vlastnej – deťom, rodičom a súrodencom za ochotu a trpezlivosť pri nácvikoch a aj potom – pri realizácii predstavení. A ešte ďakujeme aj SZUŠ RKK za liaheň nových talentov....veru, je to naozaj časovo náročný koníček pre všetkých. Ale ten potlesk na záver, ten to všetko vynahradí.

Už aby sme hrali naživo pre všetkých
Napriek situácii pokračujeme ďalej. Aj v roku, ktorý kultúre prial tak málo, sa nám podarilo odohrať inscenáciu O ženách a mužoch na festivale v Hronove (ČR), Obvoďáka na Kremnických Gagoch, Múdreho Maťka a hlupákov a Ropu nad zlato na festivale Návraty do histórie v Srňacom.
Ako pripomienku Remeselníckeho jarmoku v Partizánskej Ľupči sme zvládli aj premiéru Monológy 2 zo série Dnes večer hrám ja. A tiež ďalšiu verziu inscenácie Hamleta III – už bohužiaľ, len ako verejnú nahrávku, s videozáznamom, ktorá získala na medzinárodnom festivale v Minsku TeatronLine 1.miesto za réžiu.
19. novembra sme odohrali rok odkladané predstavenie Monológy 1 v Telnici (ČR) - symbolicky 19. predstavenie počas Korony. A viac ako polovicu z toho na našej druhej scéne, v našich milých kúpeľoch Lúčky.
Štefana asi tohto roku nedáme. Ale tešíme sa na stretnutia s Vami čo najskôr. V režime UPF 2022. Úplne Pre Fšetkých.
Krásne a pokojné Vianoce v kruhu najdrahších a veľa zdravia, radostí a umeleckých zážitkov v Novom roku. NAŠA KLAŇAČKA NA ZÁVER JE HROZNÁ. DOSLOVA STE NÁS ŠOKOVALI! STE TOTIŽ PRVÍ, ČO VYDRŽALI AŽ DO KONCA. NEČAKALI SME TO. ...DOSŤ POMOHLI AJ TIE ZAMKNUTÉ DVERE (úsmev) Vaši Lunetrdláci

Barbora Janíčková
foto Martin Sprušanský

LETO A JESEŇ V KARITE

Druhá polovica roku 2021 sa pre naše zariadenie niesla v pozitívnom duchu nádeje na návrat k bežnému životu tzn. životu pred pandémiou.

Príjemnejšie leto

Na celkové fungovanie zariadenia mal významný vplyv Pandemický plán Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny pre prípad pandémie a tzv. covidový semafor v zariadeniach sociálnych služieb, ktoré nám pomáhali pri nastavení potrebných opatrení.

Klienti aj zamestnanci boli pravidelne testovaní na základe usmernenia ministerstva. Dňa 15. novembra 2021 boli klienti a zamestnanci, ktorí mali záujem, zaočkovaní 3. dávkou vakcíny. Očkovanie bolo zabezpečené v spolupráci s ministerstvom a VÚC prostredníctvom výjazdovej očkovacej jednotky z ÚVN Ružomberok.

Dobrá pandemická situácia v našom zariadení a v okrese nám umožnila realizovať plánované a evidované návštevy rodinných príslušníkov. Seniori, ktorí mali záujem, mohli stráviť dovolenku v rodinnom prostredí. Radi využívali vychádzky do blízkeho okolia v našej krásnej obci. Samozrejme museli sa stále chrániť ochrannými mechanizmami (rúško či respirátor, odstup a dezinfekcia rúk).

Pre seniorov obzvlášť dôležité duchovné potreby uspokojovali miestni farári. Pravidelne vysluhovali svätú spoveď, slúžili sväté omše a služby Boži. Za to im patrí naša úprimná vďaka.

Momentálne sme ale kvôli zlej epidemiologickej situácii boli nútení návštevy aj bohoslužby pozastaviť. S klientmi sa môžu ich rodinní príbuzní spojiť telefonicky alebo cez videohovor.

Projekty a vzdelávanie

Koncom novembra naše zariadenie opätovne vypracovalo žiadosť o poskytnutie dotácie na humanitárnu pomoc v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na úhradu nákladov na nákup výživových doplnkov (najmä vitamínu D3) pre všetkých zamestnancov a prijímateľov sociálnej služby.

Úroveň poskytovania sociálnych služieb značne závisí od kvalifikovaného personálu. Preto je absolvovanie odborných vzdelávacích aktivít dôležité na podporu kvality.

V auguste sa personál zdravotného úseku zúčastnil školenia „Starostlivosť o inkontinentného klienta a Štandardy ošetrovateľskej starostlivosti“. V septembri sme sa vzdelávali na Celoslovenskom seminári pre pracovníkov miest, obcí a zariadení poskytujúcich sociálne služby na tému: „Aktuálne otázky v sociálnej oblasti“. V októbri sme sa zúčastnili odborného školenia v Prievidzi (organizovala Tatra Akadémia) na tému: „Plány ako nástroj na zmenu kvality života prijímateľa sociálnych služieb“.

Veríme, že získané poznatky obohatia účastníkov a poslúžia pre ich osobný aj profesionálny rast a zároveň zvýšia úroveň poskytovaných sociálnych služieb a spokojnosť klientov.

Aktívne a veselo

Naši starkí napriek obmedzeniam vedia prežiť svoje dni aktívne, veselo a tvorivo. Ich život v zariadení im spestrujeme besedami, rozhovormi, tvorivými aktivitami či tréningom pamäti.

V júni sme si zaspomínali na tradíciu pálenia Jánskych vatier. Rozprávali sme sa o histórii jej vzniku aj o zvykoch typických pre rôzne kraje.

V júli sme si zasúťažili a zaspievali na posedení pri guláši. Nechýbala hudba, dobré jedlo a dobrá nálada. Svojou návštevou nás v tento deň potešili starosta a zástupca starostu obce aj zamestnanci obce a náš ošetrujúci lekár.

Nový záhradný altánok denne naplno využívali nielen klienti ale aj ich rodinní príslušníci počas návštev. August sa niesol v duchu dovoleniek. Pre seniorov sme pripravili nástenku plnú fotografií typických pre dovolenky ich mladosti. Niekoľko dní

sme sa rozprávali o tom, kde a ako trávili dovolenky naši starkí so svojimi rodinami. Na zážitkoch z rôznych krajín sme sa výborne zabavili.

Koncom leta si klienti denne pochutnávali na bohatej úrode z vysunutých záhonov. S radosťou polievali, presádzali a ošetrovali kvietky v interiéri aj exteriéri nášho zariadenia. V októbri sme zorganizovali menšiu brigádu - vyčistili sme záhradnú skalku a všetky záhony a prichystali záhradu na blížiacu sa zimu. Takýto cielený typ aktivít podporuje pocit spoločenskej potrebnosti a užitočnosti našich klientov.

Ručne vyrobené dekorácie a neskôr aj oranžové či žlté tekvice vyfarbili naše zariadenie do všetkých farieb jesene. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším nás potešili svojou návštevou a darčekmi žiaci základnej školy. V záhrade milým programom obveselili srdiečka našich starkých.

V očakávaní Vianoc

V novembri sme si spoločne uctili Sviatok všetkých svätých a Pamiatku zosnulých. Na Katarínu sme pripravili besedu o histórii, tradíciách a zvykoch dňa svätej Kataríny z viacerých regiónov Slovenska. Sami klienti si zaspomínali na predvianočné katarínske zábavy pred adventom, ktorý už spev, zábavu a tanec zakazuje.

Začali sme s prípravou adventnej a vianočnej výzdoby. Dúfame, že v prípade priaznivej epidemiologickej situácie budú môcť naši starkí stráviť vianočné sviatky v kruhu svojich rodín. Tešíme sa na príchod Mikuláša, na zdobenie vianočných stromčekov, výrobu vianočných pozdravov, vianočné koláčiky a samozrejme darčeky z projektov Vianočný zázrak, Vianočná pošta a Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok.

Aj týmto spôsobom chceme poďakovať organizátorom týchto projektov aj dobrým ľuďom, ktorí sa rozhodnú venovať kúsok svojho času a spolupatričnosti, a tak potešiť klientov v zariadeniach sociálnych služieb v týchto neľahkých časoch.

PhDr. Ľubomíra Gloneková, riaditeľka

ČO NOVÉ V MATERSKEJ ŠKOLE

V školskom roku 2021/2022 je v našej MŠ zapísaných 42 detí - v prvej triede Žabky 21 a v druhej triede Sovičky 21. Náš výchovno-vzdelávací proces prebieha podľa Denného režimu a podľa týždenných plánov.

V pohybe

Od októbra môžu naše deti navštevovať rôzne krúžky. V utorky navštevujú tanečný krúžok (zapísaných 16 detí), v stredy je krúžok anglického jazyka (15 detí) a výtvarný krúžok navštevujú dve deti. Na základe predbežného záujmu detí sa uskutočnil aj Legokrúžok, ktorý žiaľ nie je v pravidelných intervaloch. Na krúžky sa deti vždy veľmi tešia.

Začiatkom septembra prebiehalo v ZŠ Jesenné účelové cvičenie, počas ktorého deti videli a zažili aj neštandardnú situáciu v podobe evakuácie.

V rámci témy Som hrdý na svoje rodisko deti s pani učiteľkami navštívili Obecný úrad. Deti vyrobili pozdrav, ktorý odovzdali pánovi starostovi. Aj pán starosta mal pre deti odmenu. Počas tejto návštevy si deti mohli pozrieť aj hasičskú zbrojnicu, kde obdivovali hasičské autá.

V októbri sme mali týždeň zameraný na zdravý pohyb BEACTIVE. Každý deň sme s deťmi mali športové aktivity na školskom ihrisku. Deti si vyskúšali rôzne techniky, súťažili v disciplínach, zdolávali vytvorené prekážky. Tieto dni plné športu si deti užili. Nakoľko väčšina žiakov zo ZŠ bola v karanténe, mohli sme využiť celý areál, všetky vonkajšie plochy, multifunkčné ihrisko, dopravné ihrisko i preliezky.

S láskou k druhým

V októbri sme s deťmi v Sovičkovej triede pripravovali a nacvičovali program v rámci témy Október- mesiac úcty k starším. Chceli sme spríjemniť pobyt seniorom v Karite aspoň takýmto spôsobom. Deti sa naučili básničky a pesničky, no pre vysokú chorobnosť detí sme túto akciu nemohli uskutočniť. Klienti zariadenia sa potešili krásnym darčekom, ktoré vyrobili a odovzdali šikovní žiaci v ŠKD.

Pred jesennými prázdninami bol v ZŠ Halloween, preto sme aj my s deťmi pracovali s tekvicami. Nakoľko bolo detičiek menej, tak sme tekvice nevyrezávali, ale deti ich podľa vlastnej fantázie pomaľovali a položili medzi tie vyrezávané pred budovu školy.

NÁVŠTEVA KNIŽNICE

Vďaka uvoľneniu prísnych opatrení sme sa konečne mohli 29. septembra 2021 vybrať na návštevu do Knižnice G.F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Svitol deň D. Plní očakávania sa druháci dopravili do priestorov knižnice. Teta knihovníčka mala pre nás pripravené aktivity – triedili knihy podľa žánrov, učili sa orientovať a hľadať knižné tituly podľa abecedy, boli pasovaní za ozajstných čitateľov, mohli si požičať knihu, ktorá ich zaujala a získali svoj prvý čitateľský preukaz.

Tretiaci sa vybrali na návštevu 7. októbra 2021 a súťažili v kvíze o knihe Gabriely Futovej „Rozruch na Kavuličovej ulici. Súťaž družstiev bola napínavá, ale prvenstvo si odniesli tí najlepší, ktorí knihu poctivo prečítali a vedeli zodpovedať na všetky pripravené otázky.

Štvrtáci už neboli nováčikovia, navštívili knižnicu 1. októbra 2021 a pracovali s encyklopédiami, z ktorých vyhľadávali zaujímavé informácie, ktoré im pomohli pri vypracovaní zadaných úloh.

Verím, že aj návštevy knižnice pomôžu deťom objaviť múdrosť ukrytú v knihách a nájdu bohatstvo, ktoré knihy v sebe ukrývajú...držme im palce!

Mgr. Jana Kamhalová

Na november sme plánovali návštevu kina v Liptovskom Mikuláši, no pre nepriaznivé podmienky v čiernom okrese sme museli aktivitu preložiť.

V decembri by sme sa radi s detičkami zúčastnili na akcii v obci, kde by sme pri rozsvietení vianočného stromčeka zaspievali a zarecitovali pár básničiek a pesničiek. Už na tom pomaličky začíname pracovať, detičky pripravujeme na túto milú udalosť.

Bc. Mária Ondrejková

VIANOCE, VIANOCE, TEŠIA SA DETI ZAS ...

... DARČEKY SI ZASLÚŽILI, SNAŽILI SA PO CELÝ ČAS.

Aj keď sa zdá, že opäť všetko zmĺklo, v našej škole, škôlke a školskom klube detí je živo a veselo stále. Po skončení letných prázdnin až doteraz to v tej našej spoločnej „škole“ žilo.

Žiaci sa učili a tvorili. Škôlkari sa hrali a objavovali nové veci a družinári okrem prípravy na vyučovanie relaxovali, tvorili a zabávali sa. Tretiaci a štvrtáci sa stihli zlepšiť v plávaní, mladší žiaci v púšťaní šarkana a starší okrem iného aj v jazykových schopnostiach. Popri učení sa niektorí zapojili do súťaží a kvízov. Reprezentovali seba aj našu školu. Iní mysleli aj na našich starších spoluobčanov a pripravili pre nich darčeky.

Nezabudnutí susedia

9. septembra sa žiaci našej školy zúčastnili na pietnej spomienke venovanej obetiam holokaustu, ktorú zorganizovala obec Partizánska Ľupča. Čítaním mien obetí a záchrancov si uctili ich večnú pamiatku.

Plavecký výcvik

Koncom septembra absolvovali žiaci 3. a 4. triedy plavecký výcvik v Penzióne Motýľ. Boli zvedaví, kde to vlastne idú plávať.
Vedúci výcviku pán zástupca Ľuboš Hošala a pani učiteľka Ivetka Hlavatá pred každým tréningom zahriali žiakov rozcvičkou na suchu. Na začiatku kurzu žiaci predviedli, akí zdatní plavci sú vo vode. Postupne zlepšovali dýchanie, techniku rúk, nôh a ich synchronizáciu.
Ďalšie dni už preleteli ako motýľ nad bazénom. Všetci sa snažili, plavci aj neplavci a každý podľa svojich možností na záver predviedol ako sa zlepšil. Za 5 dní žiaci urobili veľké pokroky, zažili kolektív aj v inej situácii ako v škole, museli sa spoľahnúť sami na seba a aj to bolo vidieť, kto je ako samostatný.
Ale dokázali si aj navzájom pomôcť: podať osušku, dofénovať vlasy spolužiačke. Aj v priestoroch na občerstvenie sa prejavili ako BFF kamošky a kamoši, ponúkli jeden druhého. Každý účastník plaveckého výcviku dostal „Mokré vysvedčenie“.

Jesenné účelové cvičenie

Využili sme krásne slnečné počasie a žiakov sme vytiahli von. Svoje teoretické vedomosti si overili aj v praxi. Na jednotlivých stanovištiach si vyskúšali hod granátom na cieľ, jazdu zručnosti podľa pravidiel cestnej premávky, založenie a hasenie ohňa, záchranu zraneného a streľbu zo vzduchovky. Zhodnotili, že bolo výborne!

Šarkaniáda

Šarkaniádu zas úspešne absolvovali žiaci 1.-4. ročníka. Zdalo sa, že šarkany budú deti po zemi na šnúrkach za sebou ťahať. Veď niektorí aj frflali. Ale keď prišli na Kráľovce, začal vetrík pofukovať a dvíhať šarkany. Kým jedným lietali, niekoľkým sa zo šnúrok urobili brmbolce. Postavili sa do radu a čakali, kým ich pani učiteľky Anka a Janka upravia na praktickejšiu verziu schopnú lietania.
Podarilo sa a po lúke sa preháňali deťúrence s červenými lícami a radosťou v tvári. Nohy boli ubehané, šarkany mierne opotrebované, ale hlavné je, že si deti užili kopec zábavy a slniečka.

Svetový deň jablka

Tak dôležitá súčasť zdravého stravovania akou je jablko nemohla ostať bez povšimnutia. Žiaci si pochutili na jabĺčkach a rôznych dobrotách z nich vyrobených. Priniesli jablká do súťaže, pre seba na zjedenie a niektorí aj do krabičky pre lesnú zver, o ktorú sa postarala pani učiteľka Iveta Migasová. Súťaž „O najkrajšie jablko“ vyhrala 6. trieda. Siedmaci zas získali najviac bodov v

kvíze a skladaní básne, a nechýbali ani jablkové výtvory našich šikovných žiakov z prvého stupňa. Aktivity pre žiakov pripravila pani učiteľka Iveta Hlavatá.

Stredoeurópsky deň stromov
si žiaci tiež pripomenuli. Vedia, že stromy nám dávajú kyslík, sú domovom pre množstvo živočíchov, v horúčave nám poskytujú tieň, dávajú nám potravu, liečivá, drevo. Patria medzi najstaršie a najdlhovekejšie organizmy na našej planéte. Stromy sú pre nás jednoducho vzácnym darom.
Ako každý rok - aj teraz si 20. októbra - pripomenuli Stredoeurópsky deň stromov. Naši žiaci prišli do školy oblečení v odtieňoch zelenej a hnedej farby, priniesli množstvo listov a svoje vedomosti preukázali v kvízoch. Aktivity pre žiakov pripravila pani učiteľka Zuzana Siakeľová.

Európsky deň jazykov
Žiaci druhého stupňa si pripomenuli 20.výročie Európskeho dňa jazykov a oslávili ho spoločnými prácami. Piataci výrobou obrázkového anglického leporela, šiestaci porovnaním základných fráz v rôznych jazykoch, siedmaci vytvorili mapu krajín s úradným nemeckým jazykom, ôsmaci zas preložili najpoužívanejšie vety do viac ako desiatich jazykov a deviataci priradili jazyky ku známym pamiatkam, aby sa tam dohovorili, ak sa tam raz ocitnú.
Dúfajme, že si osvojili niečo nové a zas o rok Au revoir! Auf Wiedersehen! Dowidzenia! Adios! Aktivity pre žiakov pripravila pani učiteľka Zuzana Siakeľová.

Halloween
Niekomu sa to povie, ale naše deti sa stráááašne radi boja. A každý rok sa tešia a vypytujú, či bude a kedy bude Halloween. Skvelý strašidelný deň majú úspešne za sebou. A podľa kostýmov, do ktorých sa dokázali obliecť a namaľovať bolo vidieť, že takéto odreagovanie im dobre padlo. Ďakujeme všetkým žiakom za tvorivosť, nápaditosť, originalitu a hlavne zapojenie do tohtoročného „Straši-dňa“. Víťazmi vo výzdobe triedy sa stali žiaci 4.a 9.triedy, cenu za najlepšiu masku si odniesla Martinka Zaťková z 5.A a Lili Fričová zo 4.A. V zábavnom kvíze boli najlepší druháci. Cenu si zaslúžili ale všetci žiaci, učitelia a aj naša jedáleň a tety kuchárky s ujom Zdenom!!! A potom sa zozišli na jesenné prázdniny! HalloweenAktivity pre žiakov pripravili pani učiteľky Zuzana Siakeľová a Iveta Hlavatá spolu s ostatnými pomocníkmi.

Strašilo sa aj v ŠKD
V stredu, pred jesennými prázdninami, mali družinári v ŠKD celkom rušný deň. Pokračovali v halloweenskej zábave, pomaľovali sa ako sa v tomto čase patrí a upiekli si chutné strašidelné hotdogy. Ale nielen o Halloweene bol tento deň. Keďže v októbri si pripomíname Mesiac úcty k starším, pripravili sme malé milé darčeky pre klientov, ale aj zamestnancov DSS Karita v Partizánskej Ľupči a práve posledný školský deň v mesiaci sme ich boli odovzdať. Veríme, že sme ich potešili a spríjemnili im pekný jesenný deň.

Súťaže, súťaže, súťaže...
Na našej škole sa uskutočnilo testovacie kolo informatickej súťaže iBobor. Žiaci si potrápili hlavičky nad rôznymi logickými úlohami a otázkami.
Dňa 25. novembra sa žiaci našej školy zúčastnili 12.ročníka Technickej olympiády. Súťažili žiaci okresu Liptovský Mikuláš v dvoch kategóriách. Našu školu reprezentovali žiaci 8.ročníka Denis Kúkol a Adrian Mičetić. V kategórii B súťažil Timotej Peterec. Po svedomitej príprave s p. uč. Migasovou sa T. Peterec umiestnil v okresnom kole na krásnom prvom mieste a postúpil do krajského kola, ktoré sa bude konať vo februári. Blahoželáme k úspechu!

Tvorím, tvoríš, tvoríme...
Naši žiaci s pani učiteľkou Migasovou počas hodín výtvarnej výchovy a techniky strihali, pílili, lepili, maľovali, aby vytvorili vlastnoručne vyrobené vianočné dekorácie do „Vianočnej mini burzy“. Rodičia mohli finančne podporiť našu základnú školu zakúpením niektorého z výrobkov. Ďakujeme krásne!

Zostavila
Mgr. Anna Ganobjaková

PL_X PROJEKT: POĎME ZNOVU OBJAVIŤ HRDOSŤ NA OBEC

Partizánska Ľupča má stredoveké námestie s dvoma kostolmi, jedinečnú históriu, špecifickú urbanistickú štruktúru, kamenné domy a impozantný potok. A má vedenie i obyvateľov, ktorí by chceli, aby bola čo najlepším miestom pre život. Aktuálnym ľupčianskym snom je v roku 2022 zorganizovať PL_X projekt, v ktorom sa dajú dokopy múdre hlavy s občanmi tak, aby vymysleli ako zlepšiť kvalitu verejného priestoru (a života) v obci.

Výnimočná obec

Voľakedy centrum Liptova je dnes skôr na okraji diania. Napriek tomu stále priťahuje ľudí. Sú tu viditeľné urbanistické a architektonické kvality, ktorými obce podobného významu a veľkosti nedisponujú (meštianske domy, katolícky kostol s vežou neuveriteľnej mierky, evanjelický kostol, charakteristické humná). Ľupča ukazuje aký pestrý bol voľakedy Liptov (žili tu vedľa seba katolíci, evanjelici, židia).

Cieľom projektu je prepojiť obyvateľov, vedenie obce a odborníkov pri oživení verejného priestoru námestia v obci.

Zámerom je cez vzdelávanie a kultúrne aktivity podporiť vzťah obyvateľov k verejnému priestoru a rozvíjať kvalitu života v obci. Dôležité je znovuobjaviť hrdosť miestnych obyvateľov na obec. A využiť architektonické prvky, obnoviť používanie námestia rôznymi vekovými skupinami a zároveň aj prilákať (alebo skôr udržať) turistov v obci.

Ako začneme

Projekt pozostáva z niekoľkých krokov a prepojených aktivít. Je zameraný na konkrétne riešenie konkrétnych zadaní, ale aj na sprostredkovanie odborných obsahov.

Projekt začal mapovaním potrieb obce už na jeseň 2021. Od januára 2022 budeme pokračovať vo výskume, jeho vyhodnotení a príprave podkladov pre architektov.

V priebehu mesiacov február-marec bude oslovená Základná škola, miestne spoločenstvo a prebehne prvé stretnutie s oslovenými architektmi.

Žiaci v spolupráci s učiteľmi a pod metodickým vedením architekta a výtvarného pedagóga navrhnú prvok do verejného priestoru, ktorý sa verejne predstaví aj zrealizuje.

Vytvoríme zdieľaný objekt priamo vo verejnom priestore, výstavu fotografií z domácich albumov, dve dokumentačné videá a rozhovory s obyvateľmi obce.

K zlepšeniu kvality života v Ľupči

Vyvrcholením bude 5-dňový architektonický workshop v priebehu júna 2022 a následná verejná prezentácia jeho výsledkov. Účastníci tohto stretnutia budú spoločne rozmýšľať nad tým ako môže architektúra zlepšiť kvalitu života v obci.

Odborným garantom projektu je architekt Matúš Bišťan, pôvodom z Ružomberka. Už dlhšie koncepčne rieši možné využitie humien ako jedinečného prvku obce. Architekti a lektori, ktorí prisľúbili účasť, sú všeobecne uznávaní (Pavol Paňák, Martin Kusý, Peter Jurkovič).

Projekt bude propagovaný v spolupráci s Oblastnou kanceláriou cestovného ruchu. Obec požiadala o dotáciu na uskutočnenie projektu Fond na podporu umenia.

Ing. Katarína Čižmáriková,
projektová manažérka

NAŠA VLASTNÁ INDIANA JONES

Pod pokrievku profesionálneho aj súkromného života nakukneme archeologičke, historičke a muzejníčke v Liptovskom múzeum v Ružomberku a našej spoluobyvateľke Simone Sliackej.
Stretli sme sa v novembrové ráno, keď nám boli dopriate láskavé slnečné lúče, ktoré v ten deň nenašli prekážku v hmle. Vyšli sme popri kaplnke do Skália, vyťaženého travertínového lomu nad Vyšným Sliačom, ktorý susedí s "Čertovicou".

Prečo si si vybrala toto miesto?
Je to moje obľúbené miesto, ktoré sa stalo dôležité pre mňa aj z profesionálneho hľadiska. Ako deti sme sa sem chodili pozerať do sopky a čakali, že sa z krátera začne valiť láva. Z detstva si pamätám na majáles, ktorý bol raz na týchto miestach - tancovalo sa uprostred zvláštnej vysušenej krajiny v prírode. V tom zvláštnom obraze znel saxofón môjho suseda Gusta Ľuptáka. Na tomto mieste každý aspoň podvedome cíti, že tu voľakedy dávno niečo muselo byť .

Pochádzaš z Partizánskej Ľupče?
Narodila som sa v Mikuláši, vyrastala som v Ľupči, bývala som v Ružomberku, do Ľupče som sa vrátila. Teraz bývam v Ľupči a pracujem v Ružomberku. Strávila som tu detstvo pri starých rodičoch. Moja stará mama Zdenka Diškancová bola v Ľupči poštárka. Ja som s ňou ako dieťa roznášala poštu na hornom konci. "Horný koniec" začínal starou poštou na námestí, cez Koliesko na koniec Ľupče, po Psej na Cigánku a koniec bol vlastne už pri dnešnej Pošte.
Doteraz si ma starší takto pamätajú. A keď si nepamätajú mňa, tak im aj tak pripomeniem starú mamu. "Aha, Diškancová, fyziognómia nepustí!"

Ako si sa dostala k histórii a archeológii?
Mňa už pri tých detských objavovaniach okolitej krajiny zaujímalo, že kedy to bolo, to "niečo viac", čo som na týchto silných miestach cítila. Keďže som mala som šťastie na učiteľov dejepisu, či na základnej škole alebo na gymnáziu v Ružomberku, k histórii ma to lákalo. Keď sa nás na strednej pýtali, čo chceme byť, ja som vedela, že chcem robiť to, čo ma baví.

Bolo to také priamočiare?
Vôbec nie! Na štúdium archeológie a histórie na vysokej škole som sa dostala až na tretí krát. Až s odstupom času si uvedomujem, že ma moji rodičia nelámali, neposlali ma študovať niekde na istotu. Nevyčítali mi, že som "stratila" dva roky. Doteraz vlastne neviem, prečo a či vôbec môjmu výberu tak verili. Ďakujem im za trpezlivosť a dôveru, ja sama som ju vtedy nemala.

Čo si zatiaľ robila?
Ako čerstvá a svojím spôsobom naivná 18-ka som sa po mesiaci brigádovania na Magurke s tetou Guothovou dostala na brigádu na archeologické vykopávky na Havránok k doktorovi Karolovi Pietovi. Nechali si ma tam celé leto a jeseň. Druhý pokus na prijímačkách skončil s odpoveďou: "Skúšky ste zložili, pre nedostatok miesta vás nemôžeme prijať." Išla som pracovať do Anglicka. Do tretice to konečne vyšlo.

Simona spomína: "Odtiaľto mám fotku ako 13-14 ročné dievča. Dedko mal poľovníckeho psa Lindu (podľa Lindy Veszprémiovej z maďarského seriálu), ja v červených teniskách. Tu sa cítim dobre. Tu mi prešlo hlavou, že asi chcem byt archeológ, lebo to je niekto, koho zaujíma kontakt s minulosťou. To je pre mňa doteraz dôležité."

Ako ty vnímaš tieto "stratené" dva roky?
Nič v mojom živote neprišlo naservírované na podnose. Napriek tomu si myslím, že práve to mi pomohlo zorientovať sa vo svete a objaviť, o čom archeológia vôbec je. Okolo Karola Pietu bolo vždy veľa rôznych rozhľadených ľudí. Pri nich som zistila, čo všetko vlastne neviem. Začala som čítať dennú tlač, chcela som aj ja mať prehľad o tom, čo a kde a prečo sa deje.
Jednou z týchto zaujímavých osobností bol aj Ivan Laučík, jeden z Osamelých bežcov, ktorý mi ponúkol, aby som si niečo vybrala z jeho knižnice. Pri mojom výbere pokrútil hlavou a ja som mu: "Ujo," - veď ako som ho mala oslovit? - "vy asi nemáte vysokú mienku a mojom knižnom vkuse?" A on mi na to: "Nie, ale môžeme to zlepšiť."

Čo ti v práci prináša radosť?
Na mojej práci sa mi páči, že sa mi môže páčiť veľa vecí. A mňa zaujíma veľa rôznych, občas divných vecí. A to je zároveň aj mojou slabou stránkou. Človek si môže prísť potom nevýrazný, lebo svoju pozornosť rozptýli na viac smerov. Podobne som to cítila aj pri skúmaní zápiskov Jula Kürtiho, jedného zo zakladateľov Liptovského múzea, Človek s obrovským entuziazmus, ktorý urobil obrovský kus práce ako muzeológ, historik, archeológ. A napriek tomu veľa vecí nedokončil. Škoda. O počiatkoch jeho zberateľskej práce píšem s kolegom knihu.

Tá prapodivná zmes ľudí, ktorá ku mne cez moju prácu dostáva ma vždy nakopne. Je to taká šťava života.

Cítiš sa vo svojej práci ako Indiana Jones?
Každý, kto robí v múzeum, by asi povedal, že nie je klasický archeológ. Ten sa dlhoročne venuje svojej téme a výskumu. Keď pracuješ v múzeu, tak sa staráš o zbierky, pracuješ s verejnosťou, a sem tam sa

Medený kotlík spod Rohačky, ktorý bol pravdepodobne pohrebnou prílohou v dobe bronzovej. "Zatiaľ môj najväčší nález, dôležitý aj preto, že to nebol náhodný objav."

dostaneš do terénu. Je to pestrá práca. Po kúsku sa na Teba lepia rôzne znalosti a vedomosti. A to už nie si len archeológ či historik, ale aj lektor, herec, reportér a občas aj upratovačka. Mnohí kolegovia vlastne nepoznajú taký hit dneška, keď si človek oblečie kostým a ide návštevníkom názorne ukázať, čo naštudoval. U mňa to zapadlo bola posledná skladačka v puzzle. Oblečiem kostým a už som v čase niekde inde. Moja rodina ma za to "zbožňuje". Trávia čas rovnako ako ja v kostýmoch na podujatiach pre verejnosť. Bola by si prekvapená, ako rýchlo deti zapadnú medzi úplne cudzích ľudí.
Tiež sa nestotožňujem s takým hrrr! prístupom, že poďme všetko rýchlo vykopať. Veď treba skúmať aj to, čo je vykopané. Treba niečo nechať aj archeológom po nás. Keď to vydržalo v zemi tisíce rokov, hádam to vydrží aj ďalších 20 alebo 40, alebo 100...

Ako múzejníčka si bola nedávno ocenená Slovenskou archeologickou spoločnosťou pri SAV za najlepšiu expozíciu s názvom „Obraz osídlenia Liptova v období praveku a včasnej dobe dejinnej". Patrí k najnavštevovanejším expozíciám Liptovského múzea. Čo vnímaš ako svoj najväčší objav ako archeologička?
Od roku 2014 múzeum v spolupráci s Archeovýskum s.r.o. - čiže Ľubo Záhorec a ja - robíme výskum na a pod hradiskom Rohačka. V roku 2019 sme kopali na sídlisku pod hradiskom. Bolo leto, horúce piatkové popoludnie. Ľuba som presvedčila, že pôj-

dem do terénuešte s jedným kolegom. To sa nám prekvapivo vyplatilo, keď sme našli bronzový kotlík. Každý z nás má niečo, čo by chcel v živote objaviť. Ja som vždy dúfala, že to bude meč, alebo diadém. No a vyšiel z toho bronzový kotlík, ktorý bol pravdepodobne pohrebnou prílohou v dobe bronzovej.
Na vyhodnotení nálezovej situácie a celkovej interpretácii ešte pracujeme. Ale zatiaľ je môj "najväčší" nález dôležitý aj preto, že to nebol náhodný objav. Tento predmet má svoj kontext.

Archeoógovia mi prídu takí svojskí týpci, ktorí majú každý to svoje obdobie. Ktoré je to "tvoje"?
Už na školu som prišla s nálepkou "pietovec" a to sú v našich odborných kruhoch "len Kelti a Lužica". (pozn.: významné praveké kultúry, Kelti sú prvý historicky známy národ v strednej Európe.) Momentálne mám najbližšie k dobe bronzovej, k lužickej kultúre a ku Keltom, čo sú zároveň kultúry výrazne späté s našim krajom. Takže k tej nálepke som sa vlastne vrátila.

Čím boli Kelti v tomto kraji zaujímaví?
Boli ako módny trend. Prišli sem s novými technológiami a s modernými zvykmi, ako novinka, ktorú každý chcel. To, čo priniesli Kelti bolo veľmi lákavé a úspešne sa to ujalo. Napríklad kamenný mlynček, žarnov. To bola vec! Keď ste ho mali, tak ste s už nemuseli do krvi odierať hánky na trecej podložke s kameňom v ruke. Kelti boli vyspelá, vysoko organizovaná spoločnosť, od ktorej sa doteraz môžeme učiť.

Čo nás môže naučiť pravek dnes?
Môžu nás naučiť o dôležitosti, priam nevyhnutnosti, byť prepojení. Že nie sme neprepojení, len preto že sme oddelení súčasnými hranicami okresom a regiónov.
V praveku a aj neskôr si všímame, že sú lokality blízko vedľa seba. Aj keď sa zmenila doba a ľudia zmenili sídla, nikdy neodišli ďaleko.
Miesta sú často vizuálne prepojené. Z Mary si môžeme kývať na Rohačku, čo je medzi Ploštínom a Ľanovom. Havránok bol v mladej dobe železnej centrálnym hradiskom, so všetkými, aj duchovnými funkciami, a je situovaným v geografickom strede liptovskej kotliny. Od kaplnky na ceste sem vidíš na Lúčny Hríb. Z Rohačky vidíš na Podtureň, kde bolo ďalšie obrovské hradisko. Z tohto miesta vidíš na Mních a keď máš dobrú viditeľnosť, tak z ponad Bielej Ľupče vidíš na Likavu, čo bolo ďalšie centrálne hradisko.
Na celom tomto území boli stále ľudia. Niekto prišiel, niekto odišiel. Nálezy zo Sliača sú aj nálezami z Ľupče. Keď budem rozprávať o Ľupči, budem rozprávať o celom tomto okolí, nielen o náleze pokladu z meandrov Ľupčianky, či vodnom hrádku.

Čo ich spolu držalo?
A čo tu drží nás? V období mladého praveku si tu obyvateľstvo stavalo útočištné alebo refugiálne hradiská na vrcholoch kopcov v ťažko dostupnom teréne. 1000-1500 metrov n. m.
Určite tu tých ľudí nebolo málo, keď sú niektoré z nich na kopcoch vedľa seba. Postaviť toľko opevnení, náročných na materiál, organizáciu a vedenie, je úžasné.
Predstav si, aká organizovaná musela byť tá spoločnosť tisíc rokov pred našim letopočtom? Cielene pracovali na zložitom systéme obrany. Keby to neurobili, neprežijú. Tie hradiská sú také liptovské pyramídy.

Čo alebo kto z praveku prežil dodnes?
História je plná ľudských aj kultúrnych koncov bez pokračovania. To si treba uvedomiť aj v súčasnosti, že nikde nie je napísané, že naša kultúra je určená na prežitie. My sme potomkovia tých, čo tu žili, a čo prežili. Všetkých, čo tu pred nami boli, či to boli Kelti, Slovania, Nemci, Maďari... To všetko sme my. Nemám pocit, že mojimi predkami boli iba Slovania. To že všade nevidím Slovanov, neznamená, že nie som hrdá na svojich predkov.

Viem o tebe, že si vo voľnom čase aj s manželom chodíte zatancovať. Ako si sa dostala k spoločenským tancom?
Pre mňa bolo frustrujúce, že sme s manželom tancovali valčík iba v jednom smere a krútila sa mi pri tom hlava. Dupla som si nohou, že ideme na prvý kurz, ktorý otvoria - zhodou okolností to bol svadobný kurz - a môj muž zistil, že aj pri tanci sa mu prečistí hlava podobne ako pri futbale. Nadviazali sme pokračovacím kurzom, ťaháme to už druhý rok. Objavili sme skvelú partiu ľudí, miesto, kde sa dá posedieť, zatancovať si, zabaviť sa. Tancovanie nám ponúklo možnosť sa spoločensky vyžiť, čo je podľa mňa dosť podvyživená, skoro neexistujúca oblasť pre strednú a staršiu generáciu.

Andrea Lencse Brndiarová
foto autorka a archív Simony Sliackej

VLADIMÍR MAJERČIAK, VŠESTRANNÝ MUŽ A ZNALEC ĽUPČE

2. septembra 2021 sme si pripomenuli sté výročie narodenia nášho rodáka Vladimíra Majerčiaka.

Nadaním proti prekážkam

Narodil sa rodičom Emílii (rod. Bellovej) a Eduardovi Majerčiakovi ako prvý z dvoch detí. Ľudovú školu vychodil vo svojom rodisku. Osem rokov navštevoval Štátne reálne gymnázium M. M. Hodžu v Liptovskom Mikuláši.
Tým, že mal poškodenú pravú nohu, nemohol sa do života zaradiť ako zdravý človek. Ako šesťmesačné dieťa dostal detskú obrnu. Nosil podperný prístroj, a tak mal počas celého života obmedzenú chôdzu.
Už ako malý sa zaujímal o elektrotechniku a lekárstvo. Bol veľmi nadaný žiak, on sám, i jeho profesori veľmi chceli, aby šiel študovať ďalej .Mal však ešte mladšieho brata Pavla a chcel mu umožniť štúdium, preto od svojho ďalšieho štúdia upustil.
Jeho prvé pracovisko bolo v Bratislave v rokoch 1941-1945, pracoval tam ako administratívny pracovník v účtárni na Ministerstve pôšt v Bratislave. Na jar roku 1945 - po ukončení vojny - sa vrátil domov do Ľupče k rodičom a keď prešiel front, odišiel stopom do Košíc za prácou. Tam prežil ďalšie štyri roky ako pracovník v poštovej službe účtovnej, úspornej i rozpočtovej.
So svojou budúcou manželkou Libušou, rod. Okálikovou, narodenou tiež v Partizánskej Ľupči sa poznal od detstva. Mali spoločné záujmy - literatúru, hudbu, sociálne cítenie i náboženské presvedčenie.
11. februára 1951 spojili svoje životy v jeden najprv civilným sobášom a 27. marca 1951 cirkevným sobášom v evanjelickom kostole v Partizánskej Ľupči.
V manželstve vychovali jedinú dcéru Danielu, ktorá vyštudovala právo v Bratislave. Pre čitateľov Ľupčasopisu napísala Daniela Hládeková svoju vlastnú spomienku na otca.

Otec poznal odpovede na všetky otázky

Mnohí, hlavne tí starší, si na neho ešte pamätajú, aj keď zomrel pred viac ako 20 rokmi. Pre tých mladších je len menom na obálke knihy Partizánska Ľupča. Najstaršie mestečko v Liptove (2002).
Vladimír Majerčiak. Môj otec. Človek, ktorý asi najviac ovplyvnil môj život. Jeho životné postoje, radosti a trápenia sa stali prirodzene aj mojou súčasťou.
Aký bol môj otec?
Dobrý. Mal nás rád, svoju rodinu, ale mal rád Ľupču a Ľupčanov. Rád im pomáhal. Pamätám si, že k nám domov veľakrát prišiel niekto s prosbou o napísanie žiadosti na úrad, vybavenie dôchodku, list do Ameriky, alebo preloženie textu z nemčiny či francúzštiny. Nikdy neodmietol, nepovedal: „nedá sa“ alebo „neviem“.

Dôkladný vo všetkom

Mal široký okruh záujmov a rozsiahle vedomosti. Bol prísny a dôsledný v dodržiavaní pravidiel. Človek s veľkou sebadisciplínou – zároveň ochotný kedykoľvek a komukoľvek pomôcť a pripravený podporiť dobrú vec.
Mal dobrú pamäť i analyticko-syntetické myslenie. Tieto schopnosti zároveň dokázal uplatniť i na praktickej rovine, napríklad keď dlhé hodiny v svojom „milom špajzíku“ rozkladal a skladal rádiá. Ale prejavili sa i v záujmoch o vážnejšie veci: o históriu, o sociálno-politické a kultúrne problémy alebo technologické postupy – vo všetkom išiel do hĺbky.
Jeho enormná dôkladnosť sa ale prejavovala i v prístupe k ľuďom. Rád poúčal a vysvetľoval – aj keď to druhá strana vlastne počuť možno ani nechcela. Sama som ako dieťa musela rátať s dlhým výkladom vždy, keď som sa na niečo spýtala. Otcova odpoveď bola presná a erudovaná, obsahovala celú genézu, všetko od začiatku. Hovorieval, že mu záleží na tom, aby vzdelanie, veda, osveta a pokrok našli otvorené dvere a úrodnú pôdu aj v jeho okolí.
Aj keď oceňoval technické vymoženosti, ne-

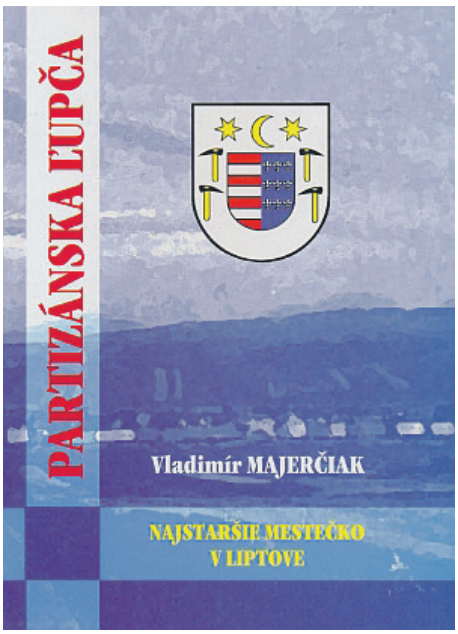

kúpil do rodiny televízny prijímač. Pozeranie televízie pokladal za mrhanie času. Aj keď sa to z dnešného pohľadu môže zdať ťažko predstaviteľné, v našej rodine sa venovala pozornosť čítaniu kníh alebo počúvaniu gramorádia. Občas nám otec zahral na husličkách. Televízor prišiel na rad až potom, čo som si založila vlastnú rodinu.

Proti okupácii a neprávosti

Inú spomienku mám na 1. augustové výročie v roku 1969, kedy sa otcova dôslednosť prejavila v otvorenom proteste voči okupácii, keď na znak nesúhlasu ako riaditeľ okresnej správy spojov vyvesil čiernu zástavu na budovu spojov v Mikuláši.

V roku 1971 bol po stranických čistkách odvolaný z funkcie. Rok 1968 mal tak dopad na celú našu rodinu: otec bol v práci degradovaný, ja som nemohla ísť študovať na vysokú školu, na ktorú som chcela.

Pocit nespravodlivosti a krivdy vo viacerých rovinách v otcovi rezonoval ešte veľa rokov. Mal však stále ambície, nechcel sa podať okolnostiam. Od mladosti ho to ťahalo do štúdia histórie, a tak sa chopil žiadosti pána Lutonského z Osvetového strediska v Liptovskom Mikuláši. Požiadal ho o spracovanie krátkej propagačnej príručky o histórii a zemepisných údajoch Partizánskej Ľupče v rozsahu asi 20 strán.

Začal rozsiahly výskum dejín Ľupče, ktorý sa završil až posmrtným knižným vydaním.

Pri získavaní informácií všetko skúmal z viacerých strán. Hovorieval, že žiadny fakt nemôže uviesť bez viacnásobného overenia. Robil si výpisky, poznámky, dopytoval sa na rôznych miestach, úradoch, archívoch, hľadal pramene. Písal si s erudovanými historikmi. Pomáhali mu vedomosti z gymnázia, znalosti latinčiny, francúzštiny, nemčiny, odvážil sa aj do starých maďarských textov. Tešilo ho, keď si mohol osviežiť svoje jazykové znalosti. Cudzincovi, ktorý sa vyskytol v Ľupči sa prihovoril francúzsky alebo nemecky. Hneď mu poskytoval informácie o minulosti kráľovského mesta.

Aktivista a turista

Spoločenská angažovanosť bola pre otca dôležitá po celý život. Spomeňme napríklad to, že rád pomáhal handicapovaným a že bol dlhú dobu predsedom miestnej organizácie zväzu invalidov. Niekoľko rokov zároveň zastával funkciu predsedu miestnej odbočky Matice Slovenskej.

Ako občiansky aktivista bojoval proti zbúraniu starého kamenného mosta. Bohužiaľ sa mu podarilo dosiahnuť len to, že vzácne lipy v obci boli označené pamätnými tabuľkami. A tak sa podieľal na vysadení nových líp blízko historického miesta Stínanie. Toto miesto súvisí s hrdelným právom Ľupče a nachádza sa presne na križovatke pri cintoríne, na odbočke z hlavnej cesty číslo osemnásť. V minulosti tam stáli krásne lipy, ktoré museli ustúpiť výstavbe cesty.

Všetko, čo otca zaujímalo, čomu sa venoval, bolo spojené s Partizánskou Ľupčou a jej okolím. Jedným z jeho koníčkov boli napríklad výlety do Ľupčianskej doliny. Autom, malým „chrobákom“ (červenou fiatkou 600), neskoršie „trabantíkom“ so špeciálnou úpravou, prejazdil aj s mamičkou všetky dolinky a prístupné zvážnice. Napriek ich vážnym zdravotným postihnutiam tak mali možnosť spolu sa dostať aj vysoko, kam by im choré nohy nedovolili, dokonca vyšli na Ľupčiansku Maguru alebo na hlavný hrebeň Nízkych Tatier.

Ako dieťa a vlastne celý život som bola presvedčená, že otec poznal odpovede na všetky otázky, že vždy všetko vedel. Keď som na niečo hľadala odpoveď, v mojej hlave sa aj mnoho rokov po jeho smrti ozvalo „opýtam sa ocka“.

Ostalo po ňom veľa rozpracovaného materiálu, veľa poznámok, všetko systematicky označené, pripravené na ďalšiu prácu. Neviem ako to všetko stihol. Práca, história, záľuby, komposesorát. A pritom trávil veľa času aj s vnúčatami, ktorým venoval pozornosť a lásku.

Ďakujem za všetko, ocko.

pripravil Miroslav Migaľa

JÁN ZEMIAR V DUCHOVNEJ PRÁCI NIKDY NEPOĽAVIL

Patril medzi významné osobnosti obce Partizánska Ľupča. 16. augusta uplynulo 20 rokov od jeho úmrtia. V ľupčianskom cirkevnom zbore vykonával prácu duchovného pastiera takmer 40 rokov, a tak si pripomeňme životnú cestu, ktorou sa Ján Zemiar vydal.

V Partizánskej Ľupči takmer 40 rokov

Narodil sa v Mníšanoch (teraz Magnezitovce) ako prvorodený syn Jána a Márie (rod. Šebošíkovej) Zemiarovcov. Jeho rodičia boli roľníci. Po štúdiách na Teologickej fakulte v roku 1951 účinkoval ako kaplán vo Zvolene. Oženil sa s Martou Bornajovou – učiteľkou. Päť rokov pôsobil v Vyšnom Pokoradzí. Narodili sa im dve deti, syn Bohuslav a dcéra Marta.

V roku 1960 si ho evanjelický cirkevný zbor Partizánska Ľupča zvolil za svojho duchovného pastiera. Prisťahoval sa s rodinou 2. februára 1960. Cirkevný zbor ich privítal s veľkou úctou a nádejami.

Slávnostná inštalácia sa konala 24. júla 1960. V tomto roku zriadil provizórnu modlitebnicu v Dúbrave a v roku 1963 aj v Potoku. V cirkevnom zbore nastalo oživenie aj napriek vtedajšiemu režimu. Ján Zemiar zaviedol biblické hodiny a detské služby Božie. Ku konfirmácii pristupovalo v tých rokoch až vyše 40 detí.

Duchovné povinnosti vykonával s veľkou vervou a svedomite. Fara, záhrada aj kostol vyžadovali veľkú starostlivosť a mnoho práce. Jeho aktivita v cirkevnom zbore narastala. Zorganizoval spoločné zájazdy do Košíc, Kežmarku, Svidníka, Dunajca a Vysokých Tatier. Najvzácnejší bol zájazd v roku 1968 na Bradlo a do Košarísk.

Pre prácu trpela rodina i cirkev

Postupom rokov a vplyvom štátnych úradov klesala účasť na službách Božích a biblických hodinách. Mnohí sa báli následkov sankcií v rodinách s deťmi. Aktivita Jána Zemiara v cirkevnom zbore však neklesala. Naopak.

Popri duchovnej práci sa tiež venoval kultúrnej oblasti v obci. Nacvičil divadelné predstavenie hry „ Kamenný chodníček“. Mal dobré vzťahy s ľuďmi , každého si uctil, prihovoril sa. Priateľské vzťahy mal i s kolegami rímsko-katolíckeho vyznania: s dekanmi Šimekom, Sárenským, Patakym a Martinom Mikulcom sa navzájom navštevovali pri rôznych cirkevných príležitostiach.

Dobrými spolupracovníkmi v tých rokoch mu boli Emil Hrdina, p. Zimáni, neskôr Miloš Rosinský, Ivan Záskalický a nadovšetko Libuša Majerčiaková, zanietená pre duchovnú prácu.

Ján Zemiar bol výborný a presný organizátor. Pre jeho aktívnu prácu v zbore bol sledovaný štátnym cirkevným úradom,

čo sa prejavilo aj na jeho deťoch. Mnohé ťažké situácie prežíval spolu s manželkou Martou, keď sa ich deti mali dostať na vysokoškolské štúdium.
Aj jeho manželka sa venovala duchovnej práci a bola mu vernou spolupracovníčkou. Ako kantorka pôsobila v cirkevnom zbore od roku 1962 až do roku 1998. Ako učiteľka sa prihlásila do učiteľských služieb na okresnom výbore pre školstvo v Liptovskom Mikuláši. To jej bolo odmietnuté, pretože bola manželkou kňaza a navštevovala služby Božie a pracovala ako kantorka.
V roku 1965 nastalo pomalé politické uvoľňovanie, vtedy dostala učiteľské miesto v Liskovej. Nebolo jej umožnené účinkovať v manželovom cirkevnom zbore. Až v roku 1968 bola preložená na Základnú školu do Partizánskej Ľupče.
Netrvalo však dlho, prišli udania a bola predvolaná na OV KSS, aby podpísala pripravenú listinu, kde sa zaviaže, že viac nebude chodiť do kostola. Nevzdala sa, nepodpísala a z učiteľských služieb bola prepustená. Hľadala si iné zamestnanie, ale nikde ju neprijali zo známych dôvodov. Nakoniec dostala zamestnanie v bavlnárskych závodoch v Ružomberku.

Aktivita v cirkevných organizáciách
Ján Zemiar mal mnohé povinnosti aj v rámci celej evanjelickej na Slovensku. Bol členom Synody a generálneho presbyterstva i predsedom cirkevného súdu. Veľa cestoval na rôzne schôdze, konferencie a neúnavne a dôsledne pracoval. V rokoch 1990 – 1992 bol zastupujúcim seniorom v Liptovsko-Oravskom seniorát Konsenior.
Bol tiež členom OV Slovenského červeného kríža v Liptovskom Mikuláši.
V roku 1971 k radosti cirkevného zboru bola uskutočnená ordinácia novokňazov, veď bola vysvätená i rodáčka z Partizánskej Ľupče Zlatica Sokolová.
Rok 1987 bol významným rokom storočnice chrámu. Pri tejto významnej udalosti zabezpečoval maľovanie interiéru kostola, zlatenie oltára, kazateľnice, krstiteľnice a hlavíc stĺpov.

Bol nesmierne povďačný Pánu Bohu, že sa mu splnil jeho životný sen. Posvätil nový chrám v Dúbrave. Nový chrám bol v roku 1992 posvätený s preveľkou aktivitou cirkevníkov z Dúbravy a Ľubele.
Rok 1998 bol posledným rokom jeho pôsobnosti v Partizánskej Ľupči. Pribúdali roky a náročná práca sa odzrkadlila na jeho zdraví. V roku 1995 prekonal operáciu srdca, mal diabetes a iné zdravotné problémy. V roku 1998 sa spolu s manželkou dožil krásneho životného jubilea 70-tich rokov. Na dôchodok odišli bývať do blízkeho Ružomberka.
Veľmi ťažko sa lúčil s Partizánskou Ľupčou, veď v cirkevnom zbore zanechal mnoho rokov poctivej duchovnej práce.
Dňa 16. augusta 2001 si ho povolal Pán Boh vo veku 72 rokov. Ján Zemiar je pochovaný v Bratislave na Ružinovskom cintoríne.

Miroslav Migaľa

OPUSTILA NÁS HANKA JACKOVÁ

29. júla 2021 sme sa dozvedeli smutnú správu. Naša členka Hanka Jacková prehrala boj so zákernou chorobou a opustila nás navždy. V našich srdciach však zostane ako milá, pracovitá žena, matka, stará matka, aktívna členka našich spoločenských organizácií.

Všestranne aktívna

Nezabudnuteľné bolo jej nadanie poetky, ktorá vlastnou básnickou tvorbou (a prednesom) pri každej príležitosti dala slávnostný ráz našim akciám. Svoju básnickú tvorbu publikovala aj vo vydaných zbierkach Republikového centra SZTP v Bratislave.

Členkou SZTP bola od roku 2004 a svoju činnosť vykonávala v rôznych funkciách: od roku 2007 bola členkou vtedajšieho Výboru ZO SZTP a bola členkou Okresnej kontrolnej komisie pri OR v Liptovskom Mikuláši. V roku 2019 bola zvolená do funkcie tajomníčky OR SZTP. V roku 2020 bola zvolená za podpredsedníčku ZO SZTP a členku Kontrolnej komisie pri OR SZTP v Liptovskom Mikuláši.
Svoje povinnosti si vždy vykonávala zodpovedne v prospech hendikepovaných občanov. Za svoju dlhoročnú aktívnu činnosť jej boli udelené ocenenia od základného stupňa až po Zlatú medailu SZTP a pamätnú plaketu k 30. výročiu založenia SZTP, ktoré jej boli schválené v roku 2020. Tieto si však už osobne neprevezme...

Život so šľachetnými cieľmi

Hanka Jacková bola zakladajúcou členkou ,pokladníčkou Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Partizánskej Ľupči, ktorá vznikla v roku 2017. Tu tiež vykonávala svoje povinnosti zodpovedne a akciám dávala slávnostný ráz.
V mene členov oboch Základných organizácií aj OR SZTP jej ďakujem za všetko. Svojou dlhoročnou statočnou prácou s nami pomáhala úspešne plniť šľachetné ciele spoločnej práce pre krajší, lepší a plnohodnotný život seniorov a telesne postihnutých občanov.

Hanka, odpočívaj pokojne v krásnej rodnej zemi, ktorú si mala tak veľmi rada. Česť Tvojej pamiatke, ktorú si v srdciach zachováme navždy.

Július Sokol

Evanjelický chrám v Častkove (fb stránka zboru)

JOZEF NEDOBRÝ (1841 – 1921)

Vodcovia národa aktivizovali ľud k vyššiemu stupňu vzdelanostného, sociálneho i kultúrneho uvedomenia. Veľkú službu nezištne vzali na seba najmä rímsko-katolícki a evanjelickí kňazi. Jedným z nich bol aj prvý častkovský evanjelický farár Jozef Nedobrý.

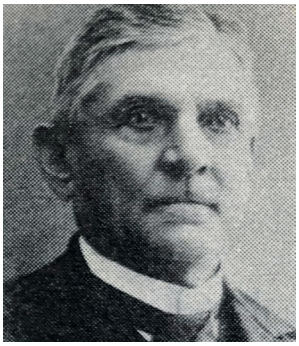

Vzdelanec z Ľupče

Narodil sa v Ne¬meckej Ľupči v maloroľníckej rodine. Od obetavých rodičov prijal zásady náboženskej a národnej výchovy. Tieto hodnoty si s citlivosťou vštepil do srdca a vekom ich cieľavedome rozvíjal.

Po maturite v Banskej Štiavnici sa zapísal na teologickú školu v Prešove. Po kandidátskej skúške odišiel na tri semestre do Rostocku v Nemecku, aby sa zdokonalil v cudzej reči a získal širší rozhľad vzdelanca. Po návrate sa usadil v Turčianskom Svätom Martine (teraz Martin), kde zakrátko konal službu súkromného učiteľa. Od roku 1867 stal sa profesorom na novozaloženom slovenskom evanjelickom gymnáziu.

Mal veľmi dobrý vzťah k mládeži. Vedel ju nadchnúť pre potreby vzdelania i národného uvedomenia. Okrem profesorskej služby bol správcom gymnaziálnej knižnice a vedúci rečníckeho krúžku. V širšom kontexte sa prezentoval ako redaktor poučno-zábavného časopisu pre mládež Dennica, v ktorom uverejňoval príspevky formujúcich sa mladých básnikov i spisovateľov.

Po tejto linke sa dostal do kontaktu aj s Pavlom Országhom (Hviezdoslavom). Po dobu jedného roka bol zodpovedným redaktorom časopisu Orol a tajomníkom Živeny.

Z tejto mnohovrstevnej činnosti sledujúcej najmä všestranný rozvoj slovenskej mládeže, bol v r. 1875 vytrhnutý zrušením slovenského evanjelického gymnázia vtedajšou mocenskou garnitúrou, ktorá nepriala rozvoju slovenskej vzdelanosti.

Ako uvedomelý vlastenec odmietol maďarsky vyučovať, preto radšej prijal funkciu duchovného pastiera v Častkove pri Senici, v skromnom malodedinskom prostredí. Častkovskí evanjelici sa v roku 1875 osamostatnili. Predtým patrili ako fília do Sobotišťa.

Častkovský farár

Novoutvorený zbor vyžadoval veľkú organizačnú ini¬ciatívu najmä jeho čelného predstaviteľa. Jozef Nedobrý to dokázal. Krátko po jeho príchode sa rozvinulo veľké budovateľské úsilie.

8. mája 1876 bol posvätený základný kameň nového chrámu biskupom Ľudevítom Gedulym. Cirkevníci s nevšednou obetavosťou a nadšením sa pustili do stavby tohoto diela. Murársky majster Zongor z Vlčkovian (teraz Dubovce), ktorý sa ponúkol ako staviteľ však odborne nezvládol zložitú úlohu. Potvrdilo sa to tým, že keď už hrubá stavba kostola bola dokončená a dobudovávala sa veža – došlo k havárii. Zrútila sa veža a strhla so sebou i strechu kostola s bočnými múrmi. Stalo sa to 28. augusta 1876 o 13.00 hodine.

V tom čase Jozef Nedobrý kontroloval vysoko na lešení prevedené práce. Tlak padajúcej veže zrazil ho do kostola. Len Božím riadením sa stalo, že farár Nedobrý z tejto pohromy vyšiel bez väčšieho zranenia.

Keď majster Zongor videl, čo sa stalo, zutekal. Bol oslovený staviteľ Pokorný zo Senice. Kostol bol v nasledujúcom roku dohotovený a na tzv. „Martinskú“ nedeľu posviackou odovzdaný bohoslužobným cieľom za jasotu veriaceho ľudu. Okrem kostola sa v krátkom čase postavila i fara a cirkevná škola. Prvým riadnym učiteľom bol Jozef Hrdlička.

Dobrý radca ľudu

Jozef Nedobrý patril k výrečným kazateľom a horlivým duchovným pastierom. S obetavosťou vychovával deti. Navštevoval nemocných, potešoval zarmútených, povzbudzoval opustených. Ako vzdelanec aktívne pracoval na národnom uvedomení ľudu a jeho sociálnom povznesení. Bojoval najmä proti alkoholizmu. Podarilo sa mu v obci zatvoriť 7 krčiem. Poučoval ľud o správnom hospodárení. Bol jeho dobrým radcom, takže dodnes sa naňho s úctou spomína.

Z malodedinského prostredia sa vymaňoval bohatou korešpondenciou. Tiež mnohými článkami v novinách a v cirkevných časopisoch. Korešpondencia i literárna pozostalosť našla svoje miesto v martinskom múzeu.

Jozef Nedobrý bol ženatý so Zuzanou, r. Šimkovou, sestrou vynikajúceho lekára Ľudevíta Šimku v Senici. Z troch detí len dcéra Oľga prežila svojich rodičov.

Účinkovanie farára Nedobrého sa v Častkove skončilo po 36 rokoch. Na dôchodok sa utiahol do Senice, kde 7. októbra 1921 zomrel a bol pochovaný. Neskoršie jeho telo exhumovali a previezli na Národný cintorín v Turčianskom Svätom Martine, kde on právom patrí.

zdroj narodnycintorin.com

Vďaka Jozefovi Nedobrému ako aj ostatným obetavým pracovníkom za nezištnú službu národu a cirkvi.

Braňo Kolény,
evanjelický farár a. v. v Častkove
zdroj: www.castkov.sk

ZAČIATKY ŠKOLSTVA V NEMECKEJ ĽUPČI

Začiatky vzdelanosti

Prvé triviálne školy v Liptove sa zakladali pri jednotlivých farách už niekedy v prvej tretine 16. storočia. Dovtedy bola vzdelanosť najmä výsadou bohatších vrstiev spoločnosti. Viacerí liptovskí zemania vedeli v 16. storočí čítať a písať.

Dôkazom je napríklad bohatá korešpondencia zemanov z niektorých liptovských obcí. Príslušníci liptovských zemianskych rodov už v 15. a 16. storočí posielali svojich synov študovať na zahraničné univerzity, najmä do Nemecka, Česka a Poľska.

Okrem iných významných absolventov univerzít nemožno nespomenúť meno Daniel Bazilius (1585 – 1628). Bol to fyzik, matematik a astronóm, ktorý pôsobil v Prahe a pochádzal z Nemeckej Ľupče.

Vznik farských škôl

V 16. storočí začínajú aj v Liptove vznikať prvé farské školy. Prvými učiteľmi boli spočiatku samotní kňazi, neskôr sa táto funkcia stalo profesionalizovanou. Deti sa učili z biblie a katechizmu. Medzi dôležité predmety patrili základy písania, počítania spolu s náboženským spevom a modlitbami. Tam kde bol učiteľ vzdelanejší, sa vyučovala aj gréčtina, hebrejčina, filozofia a teológia.

Učitelia, zvaní rektori, boli na dedinách pomocníkmi farárov. Protestantskí učitelia mohli v neprítomnosti kňaza aj kázať či pochovávať.. Právo výberu učiteľa zostalo richtárovi, rade mestečka alebo obce, prípadne zemepánom. Učitelia boli pod odborným dohľadom farárov.

V osobitných predpisoch schválených bratstvom farárov ev. seniorátu v Liptove bolo stanovené, že učitelia boli povinní úctivo sa správať k farárom a kaplánom, voleným funkcionárom, zemepánom mestečka a všetkým jeho mešťanom a svedomito vyučovať ich synov. Okrem učiteľských povinností museli ráno, napoludnie a večer zvoniť na kostolných zvonoch, aj predspevovať nábožné piesne na bohoslužbách. Učitelia učili podľa dobových zvyklostí, vlastného vzdelania, skúseností, osobného názoru a rozhodnutia. Platilo ich mestečko alebo obec ako svojich zamestnancov.

Približne v rovnakom čase ako triviálne školy vznikali aj školy gymnaziálneho typu v mestskom prostredí Nemeckej Ľupče, Ružomberka a Hýb.

Prvou farskou školou bola v Nemeckej Ľupči protestantská škola založená okolo roku 1549. V roku 1550 mala škola vlastnú budovu a prvým písomne doloženým rektorom reformačnej školy v Nemeckej Ľupči bol v rokoch 1550 -1560 Krištof Hebner. Jeho nástupcovia boli Šimon Jesenský a Peter Baroš.

Okolo roku 1565 v Ľupči pôsobil učiteľ Leonard Staudenberg, rodák z Kremnice. Ako vynikajúci učiteľ priťahoval množstvo žiakov, najmä tých z nemajetných vrstiev. Jeho pôsobenie v Ľupči dokazuje pozývací list mesta Kremnice z apríla 1565.

Po jeho odchode ho vystriedali: Vavrinec, neskôr kazateľ v Dúbrave, Damian Perlagius, Matej Ricelius z Banskej Bystrice a Michal Mokošíni, neskorší kazateľ vo Velič-

nej, a jeho brat Leonard Kokošíni, neskorší kazateľ v Ľupči a Prosieku. Počas pôsobenia Leonarda Mokošíniho dosiahla škola v roku 1579 najväčší rozmach.
Po odchode spomínaných rektorov nastáva niekoľkoročné obdobie úpadku školy. V rokoch 1603 -1605 sa spomína ako ľupčiansky rektor Šimon Basilides, ktorý prišiel zo školy v Považskej Bystrici. Tamojšiu školu zveľadil, preslávil a tak isto pokračoval aj v Ľupči. V jeho trende pokračovali aj ďalší rektori: Joachim Mošovíni, Juraj Sartorius, Ján Balla, Jeremiáš Lucius, Ján Apostolus z Liptovskej Teplej, ktorý vyštudoval v Čechách a Daniel Sipius.
V 60. rokoch 17. storočia nastal posledných rozmach školy pod vedením Krištofa Plochia, rodáka zo Sliezska a Alexandra Karola Curtia, doktora teológie.
Niektorí ďalší učitelia sa snažili o znovuobnovenie starej slávy školy v Ľupči, ale neboli schopní úpadok zastaviť. V sedemdesiatich rokoch 17. storočia sa z nej postupne stávala škola dedinského typu existujúca až do roku 1709.

Cirkevné školstvo v 18. a na začiatku 19. storočia

Po potlačení povstania Františka II. Rákociho a vrátení kostolov a fár do rúk katolíkov, sa zmenil aj štýl vzdelávania. Vzdelanie bolo predovšetkým v rukách rímskokatolíckej cirkvi, ktorá sa pri rekatolizácii snažila podchytiť najmä školstvo. Najprv sa obnovilo základné katolícke školstvo. Aj v Nemeckej Ľupči po zániku protestantskej školy postupne vzniká rímskokatolícka škola. Jej prvým známym učiteľom bol Samuel Kapitáň, ktorý sa spomína v roku 1697.
Po školských reformách Márie Terézie vznikol aj v Ľupči od 15. marca 1779 nový typ školy. Škola sa stala štátnou. Bola jednotriedna, kde spočiatku učil len jeden učiteľ. Bol ním Ján Strnisko mladší, ktorý učil v Ľupči od roku 1778 po svojom príchode zo školy v Palúdzke. Podľa dobových záznamov nebol medzi obyvateľmi Ľupče veľmi obľúbený. Prezývali ho „Polfertál“, pretože bol opilec, lenivý a učiteľskému povolaniu nespôsobilý.
Ľupča ostávala aj v priebehu 18. storočia prevažne evanjelická a evanjelici si žiadali tiež svojho učiteľa. Boli úspešní až v roku 1783, keď banskobystrický opát a školský inšpektor František Xaver Demeter nariadil štvorročnú školskú dochádzku a ľupčiansku školu rozšíril na dvojtriednu.
V roku 1785 bol pre opilstvo pozbavený školského úradu Ján Strnisko mladší a školská stolica si na miesto rímskokatolíckeho učiteľa zvolila učeného muža Michala Kubančeka.
V roku 1783 sa evanjelici učili vo vojenskom stoličnom dome, ktorý sa nachádzal na mestskom rýnku. Byt pre učiteľa sa prenajímal na náklady evanjelickej cirkvi. Katolíci sa však sťažovali, že evanjelici obsadili stoličnú budovu a za krátke obdobie, ktoré ju používali ju veľmi zničili. Na základe tohto udania prišiel do Ľupče podžupan Ján Sentiváni, brat vtedajšieho rímskokatolíckeho farára a žiakov aj s učiteľom z budovy vyhnal. Preto sa evanjelická škola presťahovala na iné miesto, no ani tam nemala pokoj a úrady boli proti nej poštvávané katolíckym učiteľom Ján Strniskom ml. a rímskokatolíckym farárom Štefanom Sentiváním.
Ľupčania sa snažili preniesť evanjelickú školu z Nižného Malatína a chceli zriadiť v Ľupči aj druhú učiteľskú stanicu. Ich snahy mali však opačný účinok a vrchnosť v celom Liptove zakázala zakladať evanjelické školy pod hrozbami krutých sankcií.

Zmiešané školy

Tento zákaz trval len krátko. V roku 1785 bolo jasné, že bez evanjelických detí nie je možné udržať ani katolícku časť školy a učiteľa. Preto v roku 1785 po vzájomnej dohode a odchode najväčšieho odporcu evanjelikov – učiteľa Jána Strniska ml. do Liptovských Kľačian, bola zriadená v Ľupči tzv. Schola mixta pre deti obidvoch náboženstiev.
V roku1789 už učili v ľupčianskej škole 112 katolíckych detí a 242 evanjelických detí z Ľupče a Malatínov dvaja evanjelickí učitelia a jeden katolícky, ktorým mesto poskytlo ubytovanie. Správca školy zodpovedal za jej správny chod. Súčasne bol zvonárom a spevákom, vyučoval katechizmus, písanie, čítanie, aritmetiku a základy latinčiny. Vyučovalo sa tri hodiny dopoludnia a dve hodiny popoludní. Vo štvrtok bol feriálny deň – neučilo sa. Správca školy v tomto období už nebol povinný vykonávať notárske práce pre mesto. Dvaja ďalší učitelia vyučovali písanie, čítanie, biblické dejiny, starý a nový zákon, dejiny Uhorska, prírodopis, zemepis, základy latinčiny a maďarčiny a počty.
Podľa toho išlo o náročnejší typ školy, ako boli v tom čase obecné školy. Po roku 1810 bola škola (škola mixta) označovaná v dokumentoch aj ako „ schola capitalis“. Bola koedukovanou školou, čo značilo, že ju navštevovali spoločne chlapci aj dievčatá bez rozdielu vierovyznania.
Základné školstvo zmenilo svoju tvár po tolerančnom patente po roku 1782. V novoutvorených evanjelických zboroch (Východná, Važec, Liptovský Peter, Liptovský Ján, Vrbica a Nemecká Ľupča) vznikli nové evanjelické školy. Na zabezpečenie výuky sa zemepáni a mešťania snažili zabezpečiť čo najlepších učiteľov. Prvé evanjelické tolerančné školy pôsobili v prenajatých priestoroch, neskôr boli umiestnené v účelových drevených budovách. Až v polovici 19. storočia sa postupne stavali školské budovy podľa potreby z pevného materiálu.

Pokračovanie v budúcom čísle.

pripravil Miroslav Migaľa
(zdroj: Nemec-Vitek,
Kronika školského
inšpektorátu v Lipt. Sv. Mikuláši)

ZNAMENÍM TÝCHTO VIANOC JE BOŽIE DIEŤA

Milí priatelia, sestry a bratia, narodeniny Pána Ježiša Krista sú pre nás tajomstvom. Vianoce nás objímajú tajomným mlčaním. Mlčanie obklopuje jasle, v ktorých leží malé Dieťatko. Hlboké mlčanie vládne na nebi, z ktorého onedlho zostúpia Boží anjeli, aby priniesli posolstvo mieru a radosti.

Z ticha sa rodí slovo

Len tam, kde vládne mlčanie sa môže zrodiť slovo. V Betleheme bolo potrebné zvláštne mlčanie. Veď čo môžeme uchopiť a pochopiť z Vianoc, keď v hluku mnohých hlasných slov dnešného sveta strácame schopnosť počúvať? Byť počúvajúcim človekom na Vianoce znamená pozerať sa! Pozerať sa - to je počas Vianoc náš spôsob počúvania. Lebo Slovo, ktoré sa telom stalo je viditeľné a k tomuto Slovu nás pozývajú Boží anjeli, ktorí nám adresujú slová Evanjelia: „Toto vám bude znamením: Nájdete dieťatko zavinuté do plienok a uložené v jasliach.“ (Evanjelium sv. Lukáša 2, 12)

Nuž teda nahliadnime a dívajme sa spolu do Božích jaslí. Žasneme nad skromnosťou pomerov, ktoré si vyhliadol mocný Hospodin, aby urobil pre tento svet veľké veci.

To všetko sa udialo v tichu noci. Z otvoreného neba sa rozliehala nevídaná krása - spev anjelov. Nebeský Otec nechal zaspievať anjelov chválospev na privítanie. Preto dnes spomíname na naše Vianoce z detských čias a

pýtame sa: Čím nás chce toto stretnutie narodenia Božej lásky obdariť? V čom sú Vianoce skutočným pokladom pre nás? Čo je to najpodstatnejšie čo si máme uchopiť a privlastniť každý z nás osobne počas týchto vzácnych dní, ktoré pre nás pripravili samotné nebesá?

„Nájdete dieťa“

Dieťa Ježiš narodené v Betleheme je znamením, ktoré dal Hospodin tým, čo očakávali spásu a navždy zostáva znakom Božej nežnosti vo svete. Anjel Pánov hovorí pastierom: „toto vám bude znamením: nájdete dieťa.“

Aj dnes sú deti znamením. Sú znakom nádeje, života, ale aj ukazovateľom pomocou, ktorého môžeme zistiť zdravotný stav rodiny, i spoločnosti. Kde sa deti prijímajú, kde sa deti milujú, chránia a podporujú, tam je rodina zdravá, preto nám Pán Boh aj dnes opakuje „toto nech vám je znamením. “hľadajte dieťa.“

Betlehemské dieťa je krehké ako všetky novonarodené deti. Nevie rozprávať a predsa je Slovom, ktoré sa stalo telom a prišlo zmeniť srdcia nás ľudí. Ono nesie meno Imanuel, čo v preklade znamená: Boh je s nami. Je pri nás - nezabudol na nás!

Na Vianoce slávime narodenie Božieho Dieťaťa, ale aj naše vlastné narodenie. Kristus prišiel do tohto sveta, aby nás všetkých objal a nechce, aby sa ktokoľvek z nás stratil. Krásne to vyjadril sv. evanjelista Ján keď napísal: „Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil.“

On na nikoho netlačí ani nedonucuje otvoriť mu dvere svojho srdca, duše a mysle. Kristus pozýva k životu s ním. Darom Betlehemského dieťaťa je, že nám dáva silu, ktorá nám pomáha, aby sme sa nedali pohltiť námahami, beznádejou a smútkom. Je to sila, ktorá zohrieva a premieňa naše srdcia.

Znamením týchto Vianoc je Božie dieťa. Kto sme my pred Dieťaťom Ježišom? Sme ako Mária a Jozef, ktorí prijímajú Ježiša a starajú sa oňho s materinskou a otcovskou láskou? Alebo sme ako Herodes, ktorý ho potrebuje odstrániť, lebo marí jeho plány? Sme ako pastieri, ktorí sa ponáhľajú a padajú na kolená, aby sa mu poklonili a venujú mu skromné dary? Alebo sme ľahostajní? Sme schopní byť pri Ježišovi a „strácať s Ním čas?“

V deťoch sa zjavuje budúcnosť

Vianočné evanjelium nám jednoznačne hovorí: „Toto vám bude znamením: nájdete dieťa.“ To dieťa možno plače. Plače, pretože je hladné, možno je mu zima alebo chce byť v náručí niekoho.

Aj dnes deti plačú a ich plač je pre nás výzvou pýtať sa, či je všetko v poriadku v mojej rodine, v mojom vzťahu, v priestore, kde žijem, či je všetko v poriadku v spoločnosti, kde vidím plač mnohých Božích detí? Netreba niečo napraviť, skorigovať, konečne s niečím skoncovať?

Dívame sa, drahí moji, na znamenie týchto Vianoc – na Božie Dieťa. Hľadíme na Dieťa v jasliach a tušíme ako vyzerá Boží sen o nás. Práve tam, kde sa cítime nepochopení a odmietnutí tam prichádza Boh. Tam, kam sa nechceme dívať, tam kde je v nás zima a tvrdosť, tam sú v nás pripravené jasle, do ktorých chce náš Boh položiť svojho Syna, aby sa narodil v nás.

Áno, Betlehem je miestom, ktoré nás učí, že v malých deťoch možno rozpoznať veľkú budúcnosť a vo veciach málo zjavných nesmiernu hodnotu. Stačí len počúvať, čo túžili vidieť pastieri: „Toto vám bude znamením: nájdete dieťatko zavinuté do plienok a uložené v jasliach.“

Ján Molčan
zborový farár

VIANOCE V SRDCI

Pri svätom prijímaní, ktoré je vyvrcholením nášho slávenia Eucharistie, prežívame akoby malé Vianoce. Je to vždy akoby nové narodenie, či sprítomnenie sa Ježiša v nás.

Príprava pôstom

Od najstaršej doby sa veriaci na sväté prijímanie vždy pripravovali okrem iného aj pôstom. Aj v našich časoch zachovávame eucharistický pôst pred prijímaním. Spočíva v tom, že najmenej hodinu pred svätým prijímaním nič nejeme a nepijeme okrem čistej vody. Je to aj znak úcty a vyjadrenie, že si viac ceníme nebeský Chlieb ako pozemský pokrm. Ako priliehavo voláme prijímanie malými Vianocami, tak zasa vhodne môžeme nazvať Vianoce veľkým prijímaním.

Aj na toto veľké sväté prijímanie - na Vianoce - sme sa v Cirkvi v minulosti pripravovali pôstom. Staršia generácia si to ešte pamätá. Pozostatkami tohto pôstu je obyčaj na Štedrý deň jedávať ryby.

Cirkev príkaz o pôste zrušila, ale nezrušila ani nezakázala veriacim, aby sa na toto veľké prijatie Božieho Syna nepripravovali pôstom. Pôst ako pred prijímaním aj tu má hlboké opodstatnenie. Nie je iba vhodným doplnkom k nášmu pokániu ako úkon kajúcnosti, ale aj vyznaním a svedectvom, čo pre nás znamená Boží dar, ktorý nám Boh Vianocami daroval.

Pôstom ukazujeme, že Ježiš, ktorý sa nám narodil, je pre nás všetko. Náš najlepší pokrm, najpríjemnejší nápoj, náš najbohatší poklad. Pôstom sa odriekame pominuteľných vecí, aby sme si plnšie uvedomili cenu nepominuteľného daru Krista.

Kristus v jasliach

Postojom voči Eucharistii celkom konkrétne a bezprostredne prežívame svoju vieru v Ježišovo narodenie medzi nami. Symbolom Vianoc – sviatkov oslavy Pánovho narodenia - sú jasle, ako o tom vydáva svedectvo evanjelium: „I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasieľ, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci.“ (Lk 2,7) Aj pre pastierov mali byť jasle s Dieťaťom znakom narodenia Spasiteľa sveta. „…anjel im povedal: „Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťatko zavinuté do plienok a uložené v jasliach.“ (Lk 2,10-12)

Geertgen tot Sint Jans, Narodenie

Poklona Kristovi

Pastieri sa potom ponáhľali do Betlehema a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasliach. Oni po Jozefovi a Panne Márii boli prvými adorátormi Krista položeného v jasliach. Po pastieroch k novonarodenému Ježišovi ešte prišli aj mudrci od Východu a klaňali sa mu, ako o tom svedčí evanjelium: „Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou, padli na zem a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.“ (Mt 2, 11)

Stredobodom pre účastníkov prvých Vianoc boli jasle s Dieťaťom a najdôležitejšou aktivitou bola pre nich adorácia. Poklona Kristovi patrí k podstate Vianoc. Dnes už Kristus nie je v jasliach, ani v náruči svojej Matky Márie. Namiesto jasieľ máme oltár, kde je ten istý živý Kristus prítomný v Eucharistii. Všetko to, čo robili účastníci vianočných udalostí pri Ježišovom narodení, treba robiť aj nám voči Kristovi v Eucharistii.

Poklona srdca

Eucharistii ako živému Bohu medzi nami patrí naša poklona. V prvom rade tá, ktorú prežívame a vykonávame aj úkonom tela. Keď prichádzame do kostola a klaniame sa Ježišovi, zohýbame kolená pred ním v Eucharistii. Poklonu musíme chápať aj v širšom zmysle ako náš stály postoj k Sviatosti oltárnej, ako ustavičný úkon nášho srdca. To je tá poklona v duchu a v pravde, ktorou spontánne vždy reagujeme na vedomie Ježišovej prítomnosti.

Kedykoľvek pomyslíme na Eucharistiu, kdekoľvek sa nachádzame, samozrejme aj mimo kostola, v práci, v škole, alebo kdekoľvek inde na ulici, vždy v duchu konáme úkon poklony. My, veriaci, máme byť stáli adorátori, čo ustavične vykonávame poklonu Sviatosti oltárnej.

To je jedno z posolstiev Vianoc pre náš život z viery. Nenaučil sa prežívať Vianoce ten, kto z nás nepochopil a nenaučil sa klaňať Eucharistii.

Ondrej Švančara,
rím.-kat. farár

OPRAVA OBVODOVÉHO MÚRU FARSKÉHO KOSTOLA

Z rozhodnutia Hospodárskej rady farnosti Partizánska Ľupča, sa dohodla oprava vonkajšej steny obvodovej hradby okolo kostola sv. Matúša.
Prvá brigáda sa konala v sobotu 14. augusta 2021, keď sa odstránila na niektorých miestach poškodená omietka a natiahla sa nová. Druhá brigáda bola 21. augusta, bielili sa steny obvodovej hradby.
Veľká vďaka patrí všetkým ochotným chlapom, ktorí prišli a pomohli pri týchto prácach. Ďakujeme trom členom z Hospodárskej rady - Stanislavovi Sekanovi, Pavlovi Dvorskému a Pavelovi Nejedlému. Ďakujeme ochotným hasičom Pavlovi Havlanovi, Filipovi Havlanovi, Ľubomírovi Konderíkovi a Rastislavovi Sekanovi. Ďalej Miroslavovi Záchejovi, Jurajovi Sirotovi, Pavlovi Klimáčkovi, Ľubomírovi Kucejovi a dvom miništrantom z Nižných Malatín Dávidovi a Damiánovi.

MALÝ KOSTOL SEDEMBOLESTNEJ PANNY MÁRIE

V rámci dotačného systému Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v programe „Obnovme si svoj dom“ - obnova kultúrnych pamiatok získala naša farnosť dotácie na projekt obnovy Rímskokatolíckeho kostola Sedembolestnej Panny Márie v Partizánskej Ľupči.

Zbierka na projektovú dokumentáciu
V tomto roku sme dostali dotáciu 10 000,- eur. V rámci nej bola vypracovaná architektonická stavebná štúdia, architektonické stavebné riešenie ako jednostupňový projekt - to znamená projektová dokumentácia v rozsahu stavebného povolenia.
Bol podaný ešte jeden projekt s názvom „Reštaurovanie hnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky: oltár bočný - fragmenty kostola Panny Márie Sedembolestnej v Partizánskej Ľupči“. Získaná dotácia v sume 2 600,- eur bola použitá na vypracovanie reštaurátorského výskumu a zreštaurovanie kultúrnej pamiatky - zachovanie stabilizácie fragmentov tabuľovej maľby a polychrómie, ktorá bola v havarijnom stave.
Na obidva projekty je potrebná spoluúčasť 5%, to je spolu za obidva 630,- eur. Rozpočet na projektovú dokumentáciu pre malý kostol je vyšší ako suma, ktorú sme dostali cez dotáciu.
Reálny rozpočet je po úpravách v mesiaci november 15 000,- eur a dotácia je 10 000,- eur. Preto sme sa na Hospodárskej rade dohodli na vyhlásení zbierky pre projektovú dokumentáciu na malý kostol.

Vaše milodary môžete dať fyzicky členom Hospodárskej rady (Mgr. Lucia Záchejová, Stanislav Sekan, Pavol Dvorský a Jozef Kráľ) alebo na účet SK31 0900 0000 0051 5929 0735. Do poznámky prosím uviesť „milodar na malý kostol“.

Presun hnuteľnej kultúrnej pamiatky
V novembri sa v malom kostole robil výskum a reštaurátorské stabilizovanie fragmentov torza gotického oltára z malého kostola Sedembolestnej Panny Mária.
Po konzultácii s Krajským pamiatkovým úradom v Žiline, sa toto torzo oltára prenieslo do farského kostola sv. Matúša. Je umiestnený v bočnej lodi kostola.

Text a foto: Ondrej Švančara

ELEKTROINŠTALÁCIA OSVETLENIA VO VEŽI

V mesiaci august sa robila nová elektroinštalácia osvetlenia vo veži kostola, ktorú realizovala firma EL-ŠTUR, Jána Štureka. Práce stáli 4 248 eur.

ČAS HÁDZANIA VIANOČNÝCH GULÍ

Písal sa marec 20-teho roku tohto storočia. Písal sa koronový rok Nula. Po internete behalo množstvo srandičiek na tému „My a náš prvý logdávn“, či vtedy aj zvažovaný „Igorov blekaut“. Všetci sme sa tešili, ako po dvoch týždňoch, keď sa oddelí zrno od pliev a plevy sa vyliečia z jedinej diagnózy na svete, zrazu oný chlpatý chrobák zmizne a slovenský svet bude zase taký, ako vo februári toho istého roku.

Koniec súdržnosti?

Mnohí si vynútený kľud úprimne užívali. V rozhlase som počul krásny príbeh, ako si jedna rodina urobila Vianoce II v marci. Lebo v tie ozajstné nemohli byť spolu. Znovu si urobili stromček, navarili kapustnicu, povešali vianočné gule (o kaprovi nevraveli nič - možno bol v karanténe), spievali koledy a... polnočná bola len virtuálne. Ale že si to krásne užili ako rodina.

Vravím, však počkajte. Za pár týždňov budete tie gule po sebe aj hádzať! Mýlil som sa. Nebolo to ani za pár týždňov a nebolo to ani do pár mesiacov. Ľudia tie gule po sebe hádžu už skoro dva roky. A čím ďalej viac. Najlepšie tak, aby sa rozbili o niečiu hlavu, tak ako tie medziľudské vzťahy.

Čas obdarovávania doma ušitými rúškami je preč. Čas tolerovania a vzájomnej pomoci tak isto. Súdržnosť a oný bonmot, ktorému neveria už ani jeho prvotní tvorcovia, so znením: „www spolutozvládneme sk“, vystriedalo delenie spoločnosti na tých a tých čo sú proti nim.

V atmosfére vidiny konca v nedohľadne ľudstvo vždy hľadá niekoho konkrétneho a hmatateľného.

Chvála trpezlivosti

Demokracia nám dáva možnosť voľby. Internet tieto možnosti znásobil geometrickou radou. Názorové spektrum na všetky otázky, čo s tým súvisia, je skoro nevyčerpateľné. A počet zaručených riešení nekonečný.

Svet je rozdelený a rozvadený tak, ako ešte asi nikdy. A ďalej? ... Ďalej sa to asi už nikomu ani nechce čítať. Sľúbil som redakcii stručnosť. A už teraz mám zarobené na štyri A4. A vraj to má byť zdravotnícke „okienko“ Takže: STOP!

Ale predsa len to bude o zdraví. O zdraví duše. Využijem slovíčko „patientia“ v mŕtvom latinskom jazyku na vyslovenie toho, čo by som prial nám živým. Patientia je trpezlivosť. A pacient je vlastne „trpezlivec“.

Ordinujem vám trpezlivosť. V tom najširšom slova zmysle. Trpezlivosť nielen v čakárni a „čakárni“, ale všade. Vyhrotená situácia neskutočne zvýšila napätie a nervozitu medzi ľuďmi. Akoby všetky reakcie boli niekoľkonásobne prudšie. Emócie ťažko kontrolované. A vianočné gule lietajú pomedzi ľudí jedna radosť. V priehrští správ a informácií sa niekedy asi nevedia zorientovať ani ich tvorcovia, nie to ľudia, pre ktorých majú byť určené.

Skúsme byť „trpezlivci“. Lebo všetci sme sa stali pacientmi tejto doby. Je jedno, na ktorej stoličke a ktorej strane človek sedí alebo sa nachádza. Tak verím, že .... no že príde doba, kedy bude „zdravotnícke okienko“ zase o „prkotinách“ tipu infarkt, rakovina, mozgová porážka a taká normálna poctivá depka. ... *Tak nech ju nemáme.*

Váš Obvoďák .

MUDr. Jaroslav Janíček

Horný rad zľava: Gabriel MORAVA (vedúci mužstva), Ján ŠTUREK, Matej BREZŇAN, Martin JANIČINA (tréner), Michal BARTÁNUS, Michal FRIČ, Róbert DRUGÁČ, Matúš GREGOR, Martin ERHARDT (funkcionár), Ján HABLÁK (tréner)

Dolný rad zľava: Matúš LUPTÁK, Patrik ŠTUREK, Ján MATLOŇ, Dalibor JANČI, Vladimír BUDVESEL, Marek KLIMÁČEK, Henrich PETEREC, Michal KÚKOL

FUTBALISTI REKAPITULUJÚ ROK

Protipandemické opatrenia v roku 2021 zasahovali do života všetkých. Ovplyvňovali súťažné športové aktivity. Nevyhol sa tomu ani futbal, ktorý má v obci početné zastúpenie a dlhodobú tradíciu.

Prerušené ligy

Dôkazom toho je sezóna 2020/2021 (7. liga – dospelí), ktorá musela byť po 13. kole prerušená. Odohraté zápasy zostali v platnosti. Nastala situácia, keď na prvom mieste figurovali až tri tímy – TJ Máj Černová, OFK Part. Ľupča a TJ Ilanovo s počtom bodov 31.

Do 6. ligy postupovali až dva tímy, a tak sa muselo rozhodnúť medzi týmito celkami v dodatočných odvetných stretnutiach. Od roku 2014, keď A tím zostúpil z I. triedy (terajšia 6. liga) nemal takú veľkú príležitosť postupu ako teraz. Zápasy však pre nás nedopadli dobre - po prehrách v Černovej 1:0 a doma s Ilanovom 0:2 sme obsadili nepostupové tretie miesto.

V mládežníckych súťažiach sme mali v sezóne 2020/2021 žiakov v kategórii U-13 (do 13 rokov). Tu sa do zrušenia stihli odohrať iba štyri súťažné zápasy, našim chlapcom nepodarilo ani raz zvíťaziť.

Nová sezóna aj nové priestory

V aktuálnej sezóne 2021/022 máme nasadené dva súťažné tímy: mužstvo – dospelí 7. liga) a družstvo žiakov U-9 prípravka (1.trieda). A mužstvo sa nachádza po jesennej časti na 7. mieste s počtom bodov 19 a skóre 30:31. Na prvý tím tabuľky ŠK Iskra Hrboltová stráca priepastných 18 bodov.

Družstvo žiakov po jeseni obsadilo predposledné 8. miesto pred OŠK Ľubochňou s počtom bodov 3 a skóre 3:33. Na prvý tím tabuľky OŠK Lisková stráca 15 bodov.

Po dlhodobých problémoch so zriadením mládežníckych družstiev môžeme konečne konštatovať, že máme vlastných hráčov a hráčky v kategórii U-9. K tomu prispeli hlavne rodičia, ktorí ich podporujú a zúčastňujú sa na tréningoch a zápasoch.

V prvej polovici roka 2021 bola dokončená rekonštrukcia budovy OFK. Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na týchto prácach, za výborne odvedenú robotu a vytvorenie perfektných podmienok pre našu činnosť.

Výbor OFK touto cestou zároveň ďakuje našim členom, fanúšikom a prispievateľom za doterajšiu podporu a priazeň.

Všetkým prajeme príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa šťastia, zdravia a úspechov v novom roku!

Ing. Michal Frič,
tajomník OFK P. Ľupča

PREDSTAVUJÚ SA STOLNÍ TENISTI

Minulý ročník bol značne poznačený pandémiou koronavírusu a po druhom kole bola súťaž dočasne prerušená. Nakoniec bol zrušený celý ročník a výsledky boli anulované.

Po dlhej prestávke sme začali trénovať s veľkou chuťou už v lete, keď sme sa presťahovali do nových priestorov v budove obecného futbalového klubu. Čakali nás vynikajúce podmienky v novozrekonštruovanej budove. Veľmi pekne ďakujeme všetkým poslancom na čele so starostom a všetkým zamestnancom obecného úradu, ktorí priložili ruku k dielu. Výsledok je fantastický a tešíme sa na užívanie spolu s inými organizáciami, hlavne našimi futbalistami. V lete sme pri oficiálnom otvorení priestorov zorganizovali turnaj pre deti. Viacerí (a nielen deti) si mohli s chuťou zahrať. O tom, že sa im zapáčilo, svedčí aj záujem detí o stolný tenis. Každý týždeň chodilo trénovať v priemere 6-8 žiakov. Zvýšený záujem sme zaznamenali aj my dospelí. Oproti minulým rokom keď trénovali priemerne šiesti hráči sa počet teraz niekedy aj zdvojnásobil, a to nás veľmi teší.

Do nového ročníka sme vstúpili s tromi družstvami pomerne úspešne. Naše A-mužstvo aj B-mužstvo sa držalo zhodne s piatimi víťazstvami a jednou prehrou na druhom mieste v 6., resp. 7. lige. Céčko v 8.lige s jednou výhrou, dvomi remízami a tromi prehrami sa drží v polovici tabuľky, čo je veľmi sympatické.

Najmä v tomto družstve vidíme veľkú chuť hráčov. Ich zanietenie je vzorom najmä pre mladých. Je to zmes hráčov, ktorí nedávno začali súťažne hrávať so skúsenými. Žiaľ po zvyšovaní počtu nakazených a následnom lockdowne boli prerušené aj naše súťaže a dokonca aj tréningy. Veríme, že sa situácia čo najskôr dá do normálu a my si budeme naďalej vychutnávať šport, ktorý nás baví.

Chceme sa poďakovať Lesnému komposesorátu na čele s p. Nogem. Umožnil dlhoročné využívanie ich priestorov.

Na záver Vám všetkým prajem veľa zdravia, šťastné a veselé prežitie Vianočných sviatkov.

Peter Peterec

DARMOŠLAPI MAJÚ NA VÝBER

Keď už nevládzeme šlapať po svojich a drať vibramy, tak sa povozíme na raftoch, člnoch, pltiach na vode alebo sa odvezieme na bicykli. Možností je veľa, každý preferuje to svoje obľúbené. Ale všetci Darmošlapi majú niečo spoločné - radi relaxujú v prírode. Dovoľte mi, aby som v skratke priblížil činnosť KST Darmošlap za uplynulé letné a jesenné obdobie.

Na bicykloch i člnoch

6. júna sme začali s akciou "Bicykluje celá rodina", ktorú organizuje Klub nadšencov amatérskej cyklistiky Ružomberok. Tento rok bola obec Partizánska Ľupča spoluorganizátorom 38. ročníka, cieľ bol u nás na námestí. Pre účastníkov bol prichystaný program a občerstvenie. Ďakujeme organizátorom tohto úspešného podujatia.

20. júna - tradícia letného výstupu na Prednú Maguru pokračovala aj tento rok. Túru absolvovalo cez 60 účastníkov. Niektorí na horských bicykloch a ostatní po vlastných. Na vrchole ich čakala bohatá tombola a stretnutie s priateľmi.

11. júla bol splav Váhu. Dlhodobo bolo krásne a suché počasie. Ráno pred začiatkom splavu to prišlo. Hustý dážď posunul plánované kladenie lodí na vodu o hodinu. Ale všetky „ apky " predpovedali zlepšenie, a tak po vzájomnom občerstvení v pršiplášťoch zavelil starý morský vlk Igor: „Posádky do člnov!" Po zdolaní Jamborovho prahu sme sa ocitli v prístave v Ružomberku, kde bolo prichystané občerstvenie pre každého účastníka. Prichystali ho dobré víly a prestalo aj pršať a vyšlo slniečko. Zvyšok plavby - až po sútok Váhu s Oravou v Kraľovanoch - bol pohodový. Do cieľa prišli všetci účastníci s tým, že o rok sa zídeme znovu.

V lete sa Darmošlapi zúčastnili celoslovenského zrazu turistov v Pavčinej Lehote. Okrem toho vystúpili na Salatín, Kriváň a individuálne absolvovali túry v okolí.

Od Tokaja po Červený Kameň
Na konci leta sa 30 členov zúčastnilo klubového zájazdu cyklistov v Tokajskej oblasti. Na bicykloch spoznávali krásy a zaujímavosti vychytenej vinárskej oblasti. Aj napriek vrtochom počasia za 5 dní v krásnom prostredí bicyklovali. Popri tom veľa videli a čo to aj pokoštovali. A pri vínku sa dohodli, že budúci rok spoznajú iný pekný kút Slovenska.
Spoločný autobusový zájazd bol dávno pripravený. Ale červená na semafore, teda tom covidovom rozhodla, že ohlásený výlet do Betliara a jaskyne Domica sa musel narýchlo zmeniť. Padlo rozhodnutie, že sa pôjde na západ - do jaskyne Driny, jedinej sprístupnenej jaskyne na západnom Slovensku. Nachádza sa v Malých Karpatoch asi 2 km od Smoleníc.
Na program sa dostal aj hrad Červený Kameň (jeden z najkrajších a najlepšie vybavených hradov), ktorý mapuje vývoj interiérového zariadenia šľachty od renesancie po secesiu na Slovensku. Po prehliadke podzemia a hradu sme si oddýchli a občerstvili sa v krásnych záhradách.
Na spiatočnej ceste domov sme sa ešte poklonili pamiatke M. R. Štefánika pri Mohyle na Bradle. Boli sme príjemne unavení, ale spokojní, že sme šťastlivo dorazili domov. Príspevok od obce nám veľmi pomohol a bol použitý na zaplatenie autobusu.
9. októbra sme organizovali výstup na Chabenec . Krásne počasie si užilo veľa turistov z celého Slovenska aj Poľska a Čiech. Na vrchole sa stretla partia, ktorej sa naskytli nádherné výhľady. Tešíme sa na ďalšie ročníky a dúfame, že sa tam spoločne uvidíme aj s vami.

Pridajte sa k nám
Naši členovia absolvovali aj individuálne túry vo Vysokých aj Nízkych Tatrách, Veľkej a Malej Fatre, Chočských vrchoch. Niektorí úspešne prešli VKL (Vrchárska Koruna Liptova), ktorá sa jazdí na bicykloch.
Ďalšie aktivity našich členov môžete sledovať na našej facebookovej stránke. Budeme radi, ak sa k nám pridáte.
Touto cestou ďakujeme všetkým, čo nás podporujú - finančným príspevkom alebo materiálne (Obec Partizánska Ľupča, Lesný komposesorát Partizánska Ľupča, L. K. Servis Partizánska Ľupča, Vináreň pod lipami). Sme hrdí, že na potulkách môžeme reprezentovať našu obec.

Najbližšie termíny plánovaných akcií:
26. december 2021: Výstup na Malý Salatín
31. december 2021: Výstup na Veľký Choč
1. január 2022 (Nový rok): Po opici na Teplici
6. január 2022: Trojkráľový výstup na Prednú Maguru

Stanislav Sekan

JUMPING S KATARÍNOU

Volám sa Katarína Subulá. Prisťahovali sme sa sem s manželom pred 9 rokmi, Ľupča nám hneď učarovala. Je tu veľa možností ako môže človek tráviť voľné chvíle v prírode Všetko toto aj využívam ale predsa len mi niečo chýbalo.

Ako dobiť energiu
Keďže sa starosta pustil so šikovnými ľuďmi do prerábania ihriska, vytvorili priestor aj pre iné športy. Rozhodla som sa, že si urobím kurz jumping trénera a prinesiem jumping aj do Ľupče. Nevedela som či bude dostatočný záujem, lebo skákanie na trampolínkach je dosť náročný kardiotréning a človek si naozaj „zamaká“. Začali sme s desiatimi trampolínami. Záujem bol a pridali sa k nám aj ženy so susedných dedín (Liptovské Kľačany, Bešeňová, dokonca aj z mesta) tak sme prikúpili ešte ďalšie trampolínky.
Skáčeme spolu dvakrát do týždňa, na rôzne pesničky - od obľúbených zahraničných až po ľudové slovenské piesne. Na záver si dáme formovanie „do plaviek“.
Môžem povedať že je to pre nás - hlavne mamičky - odreagovanie od povinností a starostí. Dobije nás to vždy energiou na ďalší týždeň.
Hoci máme covidovú dobu, ktorá nám neumožňuje spolu sa stretávať a cvičiť, my sme to nevzdali a trampolínky sme si zobrali k sebe domov. Presťahovali sme sa do online priestoru. A dokonca máme treningy tri krát do týždňa, aby sme nevyšli z formy.
Teším sa, keď sa znovu spolu stretneme naživo, zacvičíme si a posedíme u nás na ihrisku v kuchynke a zasmejeme sa spolu.
Prajem všetkým mojim jumperkám krásne Vianoce a do nového roka všetko len to najkrajšie. Budem rada ak sa k nám pridajú nové členky. Určite si zamilujú tento šport ako my. Nájdete nás aj na facebookovej skupine Jumpig Partizánska Ľupča.

Katarína Subulá

PANI ANNA POTKANOVÁ OSLÁVILA KRÁSNYCH 90 ROKOV

UVÍTALI SME NOVÝCH OBČANOV

„Vitaj milé dieťa! Dovoľ mi, aby som Ti zo srdca zaželal šťastný život, veľa rodičovskej lásky, aby si prežilo šťastné detstvo, robilo svojim rodičom každodennú radosť a vyrástlo si v človeka čestného, láskavého, spravodlivého, ktoré miluje svoju domovinu i ľudí v nej". Tieto výstižné slová odzneli z úst starostu pri príležitosti slávnostného uvítania novonarodených detí do života. Uskutočnilo sa v novembri tohto roku.

Hoci ani tentokrát nebolo možné uskutočniť hromadné uvítanie, obec pripravila aspoň skromné, o to srdečnejšie individuálne privítanie v kancelárii starostu.
Novonarodené detičky v sprievode svojich rodičov obdaroval starosta okrem pamätnej knihy, pamätného listu a kvietka pre mamičku aj 100-eurovou nákupnou poukážkou.
Každému dieťatku je v pamätnej knihe venovaný list, ktorý rodičia slávnostne podpísali. Obec chce aj takouto formou podporovať mladé rodiny.
Minulý rok mali prevahu chlapci, z deviatich narodených detičiek bolo len jedno dievčatko, malá Emka. Tento rok majú prevahu zas dievčatá. Celkovo sa v liptovskomikulášskej a ružomberskej nemocnici do našej obce narodilo 13 detí z toho 9 dievčat a 4 chlapci.
Deti narodené v roku 2021: Michaela Grílusová, Ella Marková, Timea Stehurová, Alexandra Gondová, Adam Hatiar, Simon Mrázik, Zoja Javorková, Natália Durdíková, Gréta Golianová, Stanislav Veťka, Adrián Adamčiak, Dorota Kraľovanská, Paulína Hošalová.

Renáta Antolová

Adam Hatiar

Adrián Adamčiak

Alexandra Gondová

Dorota Kraľovanská

Ella Marková

Gréta Golianová

Michaela Grílusová

Natália Durdíková

Paulína Hošalová

Simon Mrázik

Stanislav Veťka

Zoja Javorková

ZO SZPB GRATULUJE:

Jednota dôchodcov a Slovenský zväz telesne postihnutých gratuluje svojim členom pri príležitosti ich významného jubilea.
Svojim členom úprimne želajú, aby v zdraví prežili ešte veľa šťastných chvíľ v kruhu svojich najbližších a aby ich ďalšie roky boli naplnené spokojnosťou.

Gratulujeme: Dašena Adamčiaková 55 r., Anna Švidroňová 65 r., Ľubomíra Husarčíková 70 r., Ing. Miroslav Migaľa 70 r., Oľga Migaľová 70 r., Mgr. Elena Ondrejková 80 r., Ján Hošala 80 r.

Z MATRIKY (JÚL – DECEMBER 2021)

NARODILI SA NÁM:

Adam Hatiar, Simon Mrázik,
Zoja Javorková,
Natália Durdíková, Gréta Golianová,
Stanislav Veťka, Adrián Adamčiak,
Dorota Kraľovanská, Paulína Hošalová

SVOJE ÁNO POVEDALI:

Peter Spaček – Lucia Vranaiová
Paul Zíka – Zuzana Lukáčová
Igor Orság – Magdaléna Slunečková
Michal Ševčík – Dominika Gašincová
Michal Rehák – Ivana Belková
Michal Chalupka – Mgr. Petra Hegedüšová
Mgr. Pavol Lelák – Mgr. Lenka Dzobová
Michal Rojček – Mgr. Lucia Oršulová
Vladimír Granát – Mária Gondová
Andrej Molnár – Katarína Vandáková
Dalibor Mráz – Mgr. Nikola Socháňová
Mgr. Mgr. Martin Kráľ, PhD. – Lucia Konfalová
Tomáš Hrnčiar – Barbora Jurková

ROZLÚČILI SME SA

JÚL – DECEMBER 2021

Jozefa Dubovská 83r.,
Róbert Belopotocký 88 r., Anna Jacková 76 r., Mária Vajdová 94 r., Miroslav Moravčík 96 r., Mária Magová 87 r., Rudolf Valiaška 68 r., Ladislav Kamhal 72 r., Jozef Gregor 79 r., Valéria Zacharová 80 r., Antónia Kráľová 86 r., Alžbeta Pašková 81 r., Elena Páncziová 94 r.

JEDNOTA DÔCHODCOV, SZTP BLAHOŽELÁ:

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov blahoželá svojim členom, ktorí sa v tomto roku dožili svojho významného životného jubilea.
Oslávencom želáme, aby dlho žili medzi nami, obdarení zdravím a obklopení láskou a porozumením svojich blízkych. Užívajte v pohode plody svojej práce a buďte šťastní a spokojní.
Soňa Svitková 65 r., Emília Víťazová 65 r., Ľubomír Husarčíková 70., Milan Hrompa 70 r., Oľga Migaľová 70 r., Ing. Miroslav Migaľa 70 r., Mgr. Elena Ondrejková 80 r., Mária Feketevíziová 70 r.,

ZO SZPB SA LÚČI:

ZO SZPB sa zároveň lúči so svojimi členmi: Anna Jacková 76 r., Ing. Ladislav Kollársky 70 r., Rudolf Valiaška 68 r., Jozef Gregor 79 r.
Rodinám pozostalých vyslovujeme hlbokú a úprimnú sústrasť.

ĽUPČASOPIS. Vydáva Obecný úrad Partizánska Ľupča, 032 15, periodicita: polročne, tel.: 044/5570755, email: ou@partizanskalupca.com, web: IČO vydavateľa: 00316556, povolené: OÚ Liptovský Mikuláš č. 1/1995, evidenčné číslo: EV 3947/09, ISSN 2644-710X, redakčná rada: Mgr. Ľubomír Jaško, Bc. Ladislav Balážec, Renáta Antolová, Mgr. Anna Ganobjaková, Ing. Miroslav Migaľa, Andrea Lencse Brndiarová, autor titulnej fotografie: Martin Sprušanský, grafická úprava: Mgr. Stanislav Krakovský, tlač: Tlačiareň Vrábel, Dolný Kubín. Zostavitelia nezodpovedajú za obsah a úroveň článkov. Náklad 600 kusov. Dátum vydania periodickej tlače: 12/2021. Uzávierka nasledujúceho čísla 31. 05. 2022.

OBJEKTÍVOM MARTINA SPRUŠANSKÉHO

SVITANIE